

NORGES OFFICIELLE STATISTIK,

UDGIVEN I AARET 1869.

C. No. 5.

TABELLER OVER DE SPEDALSKE I NORGE

I AARET 1868

SAMT

AARSBERETNING FOR SAMME AAR

TIL

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

FRA

OVERLÆGEN FOR DEN SPEDALSKE SYGDOM.

(VOIR, QUANT AU NOMBRE DES SPÉDALSQUES EN NORVÈGE, PAGE III).

C. No. 5.

TABELLER OVER DE SPEDALSKE I NORGE

I AARET 1868

SAMT

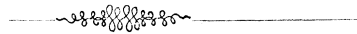
AARSBERETNING FOR SAMME AAR

TIL

DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

FRA

OVERLÆGEN FOR DEN SPEDALSKE SYGDOM.

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI

—
1869.

Indhold.

(Table des matières).

	Pag.		Pag.
1. Tabeller over Til- og Afgang af Spedalske i 1867 i de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter, Stiftelserne undtagne.		(Tableau récapitulatif de l'augmentation et de la diminution du nombre des spédalsques dans les différentes préfectures pendant l'année 1868)	11.
(Tableaux de l'augmentation et de la diminution du nombre des spédalsques dans les différentes préfectures pendant l'année 1868)	1—10.	4. Tabel over det ved de 13 sidste Tællinger kjendte Antal Spedalske.	
a. i Akershus, Hedemarkens og Christians og Buseruds Amter	1.	(Tableau du nombre des spédalsques connus lors des 13 derniers recensements)	12.
b. i Finmarkens Amt	2.	5. Almindelig Beretning for 1868 fra Overlægen for den spedalske Sygdom, T. J. Løberg.	
c. i Nordlands Amt	3.	(Rapport général pour l'année 1868 par le médecin en chef de la spédalskhed, T. J. Løberg).	13.
d. i Nordre Trondhjems Amt	4.	6. Indberetninger for 1868 om Pleiestiftelserne for Spedalske.	
e. i Søndre Trondhjems Amt	5.	(Rapports speciaux pour les hospices).	
f. i Romsdals Amt	6.	a. 1. fra Overlæge Løberg om Pleiestiftelsen No. 1	15.
g. i Nordre Bergenhus Amt	7.	2. fra Læge ved Pleiestiftelsen No. 1, P. Jørgensen	18.
h. i Søndre Bergenhus Amt	8.	b. 1. fra Overlæge Løberg om Reknæs Pleiestiftelse	20.
i. i Stavanger Amt	9.	2. fra Forstander og Læge ved Reknæs Pleiestiftelse, F. C. Sand	23.
k. i Bergens By samt i Lister og Mandals Amt	10.	c. 1. fra Overlæge Løberg om Reitgjærdets Pleiestiftelse	25.
2. Tabel over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Stiftelserne.		2. fra forrettende Læge ved Reitgjærdets Pleiestiftelse, Distriktslægs Fritzner	27.
(Tableau de l'augmentation et de la diminution des spédalsques dans les hospices pendant l'année 1868)	10.		
3. Samlet Oversigts-Tabel over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter, Stiftelserne undtagne.			

Le nombre des spédalsques connus en Norvège à la fin de l'année 1868 était de 2119 dont 786 se trouvaient dans les hospices (voyez page 12, tableau XIV, et page 10, tableau XII.)

Tabel I. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Akershus, Hedemarkens, Christians og Buskeruds Amter.

Læge- distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1868.														
					Overseede ved tidli- gere Tæl- linger.			Indflyttede			Hjem- komne fra Stiftelser.			Tilbage- fald af Helbre- dede.			Nye Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.			Helbre- dede.			Døde.						Udflyttede			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Af- gaa- ede.		
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
	Næs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Eidsvold.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
1. Akershus Amt.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Elverum.....	5	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	3	8					
	Vaaler.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1								
	Aasnæs.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1								
Søndre Østerdalen.....		5	6	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2	5	5	10								
	Søndre Odalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Nordre Odalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Solør og Odalen.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
2. Hedemarkens Amt.....		5	6	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2	5	5	10								
	Gran.....	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3								
Hadeland og Land.....		3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3								
	Gausdal.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Øier.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Faaberg.....		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Lesje.....	1	2	3	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	2	2	4								
Lesje.....		1	2	3	3	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	2	2	4								
	Skiager.....	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-						
Lom.....		-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-						
	Vang.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-						
	Vestre Slidre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Nordre Valdres.....		2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-						
3. Christians Amt.....		6	2	8	3	1	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	-	-	-	4	7	2	9								
	Gol.....	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2									
Hallingdal.....		1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2									
4. Buskeruds Amt.....		1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2									

Tabel IV.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Nordre Trondhjems Amt.

Læge-distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1868.											
					Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Nye Tilkomne.			Helbredede.			Døde.			Udflyttede						Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Afgaede.		
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Ytre Namdal	Kolvereid.....	2	5	7	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	6	7		
	Lekø.....	4	1	5	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	1	6		
	Nærø.....	5	12	17	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6	12	18		
		11	18	29	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	12	19	31		
Indre Namdal	Fosnæs.....	15	5	20	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	-	-	-	5	17	3	20		
	Overhalden...	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2					
	Namsos.....	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	3	3	6					
	Grong.....	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2					
		20	11	31	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	6	-	-	-	6	21	9	30		
Stenkjær	StenkjærLadest	-	-	-	-	-	-	-	2 ¹	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2					
	Snaasen.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Beitstaden....	5	4	9	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	4	9					
	Stod.....	1	5	6	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	2	5					
		6	9	15	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	8	8	16					
Inderøen	Sparbu.....	3	1	4	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-	3				
	Inderøen.....	8	9	17	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	5	6	7	13				
	Ytterøen.....	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1					
		11	10	21	2	2	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	3	-	1	1	9				
Levanger	Verdalen.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Levanger.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Skogn.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1					
Frosten	Frosten.....	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3					
	Lexviken.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2					
		2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	3	5					
Stjørdalen	Nedre Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Øvre Stjørdal.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Nordre Trondhjems Amt ...		51	50	101	8	7	15	-	-	-	3	2	5	-	-	-	4	2	6	-	-	-	6	5	11	1	-	1	6	7	13	-	1	1	26	53	48	101		

¹ Til Stenkjær fra Stod.

² Fra Stod til Stenkjær.

³ Fra Sparbu til Stenkjær, men findes ikke i Stenkjærs Lister.

⁴ Fra Inderøen til Amerika.

Tabel V. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Søndre Trondhjems Amt.

Læge- distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1868.												
					Overseede ved tidli- gere Tæl- linger.			Indflyttede			Hjem- komne fra Stiftelser.			Tilbage- fald af Helbredede.			Nye Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.			Helbredede.			Døde.						Udflyttede			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Af- gaa- ede.
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				
Nordre Fosen	Bjørnør	9	5	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	8	5	13				
	Aafjord	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1	3	4	1	4	1	5				
		14	8	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	1	1	4	12	6	18						
Midtre Fosen	Bjugn	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	6						
	Ørlandet	-	3	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4						
	Stadsbygden ..	11	3	14	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	3	-	3	-	-	-	1	1	1	-	-	-	2	13	2	15						
		13	10	23	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	5	-	5	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	17	8	25						
Søndre Fosen	Hitteren	20	10	30	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7	11	-	11	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	22	10	32						
	Hevne	5	10	15	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	6	10	16							
		25	20	45	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	8	13	-	13	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	28	20	48						
Strinden	Strinden	1	1	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	2	-	-	-	2	1	1	2						
	Bynæsset	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	2	-	2						
	Leinstrandens Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Klæbo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
		4	1	5	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	1	3	-	-	-	3	3	1	4						
Guldal	Melhus	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1					
	Støren	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1					
	Holtaalens og Singsaas Sogne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
		-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2					
Ørkedal	Børsen	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	8						
	Ørkedal	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1							
	Meldal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
		6	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	9							
Opdal	Opdal	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1					
		-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1					
Selbo	Selbo	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-					
		-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-					
Trondhjems Stadsfysikat.		2	-	2	2	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1*	-	1	1	1	1	2	3	-	3	3	3				
Søndre Trondhjems Amt		65	44	109	8	5	13	-	-	-	1	-	1	-	-	-	9	3	12	26	-	26	-	-	-	2	4	6	-	-	-	9	6	15	1	1	2	23	71	41	112

* Fra Stadsfysikatet til Melhus.

Tabel VI. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Romsdals Amt.

Læge-distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1868.				
					Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Nye Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Afgaaede.	
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					Tils.
Nordre Nordmøre	Aure.....	8	8	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	7	5	12				
	Halse Sogn uden Torjulvaag og Bøfjord	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3				
	Edø.....	6	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	3	1	4				
	Sum Nordre Nordmøre	17	9	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	7	-	-	-	7	13	6	19				
Søndre Nordmøre	Kvernæs.....	12	4	16	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	2	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	15	4	19				
	Fredø Sogn.....	1	2	3	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	2	1	3	4				
	Øre Sogn.....	7	3	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	5	3	8				
	Christiansund.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	Strømsnæs Sogn..	3	2	5	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	2	5	1	6				
Sum Søndre Nordmøre	23	11	34	2	1	3	-	-	-	1	2	3	-	-	-	3	1	4	10	-	-	-	-	-	2	4	6	-	-	-	7	26	11	37					
Surendal	Rindal.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
	Surendal.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-				
	Stangvik Sogn med Torjulvaag og Bøfj.	6	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	7	-				
	Thingvold Sogn...	5	3	8	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	6	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	8	3	11				
Sum Surendal	11	5	16	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	6	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	14	5	19					
Sundal	Sundal.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2				
	Øxendal.....	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1				
Sum Sundal	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2					
Indre Romsdal	Næset.....	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	1	2				
	Gryten.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-				
	Veø.....	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	-				
	Eid.....	1	4	5	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	-	1	1	5	6	6	6	6				
	Sum Indre Romsdal	5	11	16	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	2	2	5	11	16							
Yttre Romsdal	Bod.....	4	4	8	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	4	4	8				
	Akerø.....	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5	-						
	Frenen.....	6	4	10	-	-	1*	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1	1	7	4	11	-						
	Bolsø.....	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-				
	Molde.....	4	7	11	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	5	9	14						
	Sum Yttre Romsdal	17	17	34	2	2	4	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	1	2	8	-	-	-	-	-	3	1	4	4	19	19	38							
Østre Søndmøre	Stranden.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Norddalen.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-				
	Ørskoug.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Sunelven.....	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-				
Sum Østre Søndmøre	4	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5	-	-	-						
Nordre Søndmøre	Haram.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-				
	Aalesund.....	6	1	7	2	-	2	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	9	1	10						
	Borgund.....	7	1	8	2	-	2	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	1	1	3	9	1	10				
Sum Nordre Søndmøre	14	2	16	4	-	4	-	-	-	2	2	4	-	-	-	2	2	10	-	-	-	-	-	-	3	3	2	4	12	11	21	11	20						
Vestre Søndmøre	Ulfsten.....	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	-				
	Herø.....	2	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	4	-						
	Sande.....	2	2	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	2	2	4						
	Vanelven.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-						
Sum Vestre Søndmøre	8	7	15	2	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	4	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	10	8	18								
Indre Søndmøre	Hjørøndfjord.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Volden.....	8	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	7	3	10						
Sum Indre Søndmøre	8	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	7	3	10								
Sum Romsdals Amt	100	66	166	12	5	17	1	-	1	4	3	7	-	-	-	9	5	14	39	-	-	-	-	-	5	-	5	-	13	12	25	-	30	108	67	175			

* Til Bolsø fra nordre Fron.

Tabel VII. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Nordre Bergenhus Amt.

Læge- distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1868.														
					Overseede ved tidlige Tællinger.			Indflyt- tede.			Hjem- komne fra Stiftelser.			Tilbage- fald af Helbredede.			Nye Til- komne.			Sum af Til- komne.			Helbredede.			Døde.						Udflyt- tede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Af- gaaede.		
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.			
Ytre Nordfjord	Selø	5	5	10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	4	11					
	Rugsund af Davigen	1	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6					
	6	8	14	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	8	17								
Nordfjordeidet	Eid undt. Horningdal	9	6	15	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	7	13								
	Aalfots og Davigs Sogne af Davigen	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	3	3	6								
	13	9	22	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	9	10	19								
Indre Nordfjord	Gloppen	6	2	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	7	2	9								
	Indviken	4	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	5								
	Stryn	4	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	5								
	Horningdal af Eid.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Kinn	Kinn	22	18	40	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	4	8	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	22	20	42								
	Vefring af Førde ..	4	5	9	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6	10								
	26	23	49	-	3	3	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	4	9	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	6	26	26	52								
Ytre Søndfjord	Askevold	12	9	21	1	2	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	2	3	7	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4	8	-	-	-	10	11	7	18					
	Hyllestad undt. Bø	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	Ytre Holmedal ...	11	7	18	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	6	7	-	-	-	-	-	1	1	-	5	1	6	-	-	-	7	11	7	18					
Indre Søndfjord	24	16	40	2	2	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	5	5	10	15	-	-	-	-	-	3	3	-	9	5	14	-	-	-	17	23	15	38					
	Jølster	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2								
	Førde og Holsen ..	8	10	18	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	3	-	-	-	4	7	8	15					
	Nøstdal af Førde ..	17	23	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	3	1	4	-	-	-	5	14	22	36					
	Indre Holmedal ...	10	6	16	3	1	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	2	6	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	3	14	5								
Ytre Sogn	36	40	76	5	1	6	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	4	9	-	-	-	-	-	2	2	4	-	-	-	5	4	9	-	-	-	13	37	35	72		
	Bø af Hyllestad ...	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	1					
	Ladevik	6	6	12	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	6	6	12					
Midtre Sogn	Evindvik	11	6	17	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	3	10	5	15					
	19	12	31	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	6	-	-	-	6	17	11	28					
	Vik	5	7	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	7	12					
Indre Sogn	Balestrand	5	5	10	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	6	5	11							
	Lekanger	6	4	10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	5	10								
	16	16	32	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	16	17	33								
Lærdal	Sogndal	8	7	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	3	6	7	13					
	Hafslo	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
	Lyster	5	7	12	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	3	1	4	-	-	-	6	3	5	8		
	Justedal	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Lærdal	17	16	33	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	3	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	5	2	7	-	-	-	9	13	14	27		
	Lærdal	3	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	6								
	Aardal	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	3	1	2	3					
Lærdal	Aurland	5	7	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	4	3	5	8					
	10	14	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	3	3*	2	-	-	-	2	1	2	3								
Nordre Bergenhus Amt	181	159	340	12	10	22	-	-	-	2	2	4	-	-	-	15	10	25	51	-	-	-	-	-	-	11	10	21	2	-	2	26	20	46	-	-	-	69	171	151	322	

* Fra Aardal og Aurland til Amerika.

Tabel VIII. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Søndre Bergenhus Amt.

Læge- distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.															Afgang.															Antal ved Udgangen af 1868.				
					Overseede ved tidli- gere Tæl- linger.			Indflyt- tede.			Hjem- komne fra Stiftelser.			Tilbage- fald af Helbredede.			Nye Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.	Helbredede.			Døde.			Udflyt- tede.			Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.					Sum af Af- gaa- ede.	
					Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					Tils.
Vos.....	Vos.....	5	8	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	9	13			
	Lindaas.....	16	18	34	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	4	-	-	-	-	2	2	-	3	2	5	-	-	-	7	14	17	31		
	Manger.....	7	5	12	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	3	1	4	-	1	1	-	-	-	5	4	5	9			
	Ytre Nordhordland.....	23	23	46	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	6	6	-	-	-	3	3	6	-	4	2	6	-	-	-	12	18	22	40		
	Hosanger.....	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5			
	Haus.....	4	2	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7			
	Hammer.....	4	2	6	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	3	3	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	2	3	4	7			
	Indre Nordhordland.....	11	6	17	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	4	4	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	2	11	8	19			
	Fane.....	6	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	8				
	Fjeld.....	7	4	11	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	5	5	10			
	Aarstad.....	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	1	2			
	Dom- og Kors- kirkensLandsgn	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2			
	Nordre Midthordland.....	14	9	23	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	12	10	22			
	Os.....	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5				
	Fuse.....	4	7	11	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	5	7	12		
	Sund.....	5	3	8	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	5	3	8			
	Søndre Midthordland.....	10	14	24	3	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	3	11	14	25			
	Røldal.....	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1			
	Kinservik.....	10	5	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	2	8	5	13			
	Ulvik.....	2	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6			
	Indre Hardanger.....	12	10	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	2	10	10	20			
	Vikør.....	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-			
	Strandebarm..	4	1	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	2	4	-	4			
	Kvinherred ...	6	5	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	2	5	5	10			
	Ytre Hardanger.....	10	6	16	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	3	-	-	-	1	1	2	-	1	2	3	-	-	5	9	5	14			
	Skonevik.....	4	1	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2	3	1	4			
	Etne.....	3	6	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	9			
	Fjælberg.....	9	4	13	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	10	3	13			
	Indre Søndhordland.....	16	11	27	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-	3	16	10	26			
	Tysnæs.....	9	5	14	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	3	-	-	-	1	-	1	4	8	3	11			
	Stordøen.....	4	6	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	3	2	5	7			
	Fitje.....	9	2	11	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11	3	14			
	Finaas.....	9	11	20	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	5	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	8	15	23			
	Ytre Søndhordland.....	31	24	55	3	2	5	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	3	4	10	-	-	-	3	3	6	-	4	4	-	-	-	10	29	26	55			
	Sveen af Haugesunds Læged.)*	6	6	12	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	6	6	12			
	Søndre Bergenhus Amt....	138	118	256	11	5	16	-	-	-	3	2	5	-	-	-	5	10	15	36	-	-	-	15	9	24	-	16	5	21	-	-	45	126	121	247			

*) Paa forrige Aars Lister feilagtigen opført under Stavanger Amt.

Tabel IX. Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Stavanger Amt.

Læge- distrikt.	Prestegjeld.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Afgang.												Antal ved Udgangen af 1868.												
					Overseede ved tidlige Tællinger.			Indflyt- tede.			Hjem- komne fra Stiftelser.			Tilbage- fald af Helbredede.			Nye Til- komne.			Sum af Til- kom- ne.	Helbredede.			Døde.			Udflyt- tede.					Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Af- gaa- ede.			
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.									
Haugesund ¹	Torvestad	3	5	8	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	4	5	9
	Skjold	8	6	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	3	7	5	12			
		11	11	22	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	3	-	3	-	-	-	1	1	2	-	-	-	2	-	2	4	11	10	21			
Karmøen	Augvaldsnæs..	11	4	15	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	7	-	7	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	14	7	21			
	Tysvær	4	3	7	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	2	1 ²	1	-	-	-	-	-	-	-	3	3	2	5			
	Skudsnæs ...	5	11	16	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	2	2	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	11	16			
		20	18	38	3	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	10	-	10	2	3	5	-	1	1	-	-	-	-	-	-	6	22	20	42			
Sand	Jelsø	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	4	2	6			
	Vigedal	5	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	5	10			
	Sand	2	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	5	5						
		10	11	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	11	10	21						
Finnø	Strand	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	3			
	Rennesø	6	4	10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	11						
	Finnø	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	2	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	3	2	5						
	Hjelmeland ...	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	5	5						
	Nærstrand ...	4	2	6	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	2	-	-	-	1	1	1	2	3	3	6						
		15	13	28	1	2	3	-	-	-	-	-	-	1	2	3	6	-	6	6	-	6	2	1	3	-	-	-	1	4	14	16	30								
Stavanger	Hetland	12	2	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	3	16						
	Haaland	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1						
	Stavanger By	1	5	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	6	7									
		14	7	21	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	15	9	24									
Sandnæs	Høgsfjord	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3						
	Høiland	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2									
	Klep	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1									
	Ly	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1									
		2	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	7	7									
Egersund	Egersund	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	6									
	Helleland	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1									
	Haa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1									
		5	3	8	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	5	3	8									
Soggendal	Lunde	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1									
	Soggendal	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3									
		4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4									
Stavanger Amt		81	68	149	5	9	14	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	4	9	24	-	24	5	5	10	-	1	1	2	2	4	1	-	1	16	84	73	157			

¹ Sveens Herred af Haugesunds Lægedistrikt er paa forrige Aars Lister feilagtigen henført til dette Amt istedetfor til Søndre Bergenhus Amt.
² Fra Tysvær til Amerika.

Tabel XIII. Samlet Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Overøvrighedsdistrikterne, Stiftelserne undtagne,

Overøvrighedsdistrikt.	Antal ved Udgangen af 1867.			Tilgang.													Afgang.										Antal ved Udgangen af 1868.										
				Overseede ved tidligere Tællinger.			Indflyttede.			Hjemkomne fra Stiftelser.			Tilbagefald af Helbredede.			Nye Tilkomne.			Sum af Tilkomne.	Helbredede.			Døde.			Udflyttede.				Indlagte i Stiftelser.			Feilagtigt Opførte.			Sum af Afgaaede.	
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.						
Akershus Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hedemarkens Amt	5	6	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	10	
Christians Amt	6	2	8	3	1	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	-	-	-	4	7	9				
Buskeruds Amt	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	
Finmarkens Amt	4	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	4	2	6			
Tromsø Amt	15	9	24	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	14	9	23
Nordlands Amt	101	63	164	9	6	15	-	-	-	1	-	1	-	-	-	7	2	9	25	-	-	8	7	15	1	-	1	11	9	20	-	-	-	36	98	55	153
Nordre Trondhjems Amt	51	50	101	8	7	15	-	-	-	3	2	5	-	-	-	4	2	6	26	-	-	6	5	11	1	-	1	6	7	13	-	1	1	26	53	48	101
Søndre Trondhjems Amt	65	44	109	8	5	13	-	-	-	1	-	1	-	-	-	9	3	12	26	-	-	2	4	6	-	-	-	9	6	15	1	1	2	23	71	41	112
Romsdals Amt	100	66	166	12	5	17	1	-	1	4	3	7	-	-	-	9	5	14	39	-	-	5	-	5	-	-	-	13	12	25	-	-	-	30	108	67	175
Nordre Bergenhus Amt	181	159	340	12	10	22	-	-	-	2	2	4	-	-	-	15	10	25	51	-	-	11	10	21	2	-	2	26	20	46	-	-	-	69	171	151	322
Søndre Bergenhus Amt	138	118	256	11	5	16	-	-	-	3	2	5	-	-	-	5	10	15	36	-	-	15	9	24	-	-	-	16	5	21	-	-	-	45	126	121	247
Bergens By	7	5	12	1	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	8	5	13
Stavanger Amt	81	68	149	5	9	14	-	-	-	1	-	1	-	-	-	5	4	9	24	-	-	5	5	10	-	1	1	2	2	4	1	-	1	16	84	73	157
Lister og Mandals Amt	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3
Tilsammen	756	596	1352	71	49	120	1	-	1	17	9	26	-	-	-	55	36	91	238	-	-	56	41	97	4	1	5	87	63	150	2	3	5	257	751	582	1333

C. No. 5.

XIV. Oversigt over det kjendte Antal Spedalske i Riget ved de 13 sidste Tællinger, Stiftelserne medtagne.

	1856.	1857.	1858.	1859.	1860.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.
Akershus Amt	-	-	-	2	2	1	2	2	1	1	-	-	-
Hedemarkens Amt.....	-	-	-	3	4	3	9	8	10	11	12	11	10
Christians Amt	12	13	17	21	17	15	13	6	7	7	5	8	9
Buskeruds Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	2	2
Finmarkens Amt	35	34	42	44	44	42	38	32	32	29	30	7	6
Tromsø Amt												24	23
Nordlands Amt.....	213	175	159	161	180	171	151	159	158	157	166	164	153
Nordre Trondhjems Amt	138	143	139	142	131	89	87	110	108	102	94	101	101
Søndre Trondhjems Amt	130	138	126	134	133	250	285	295	319	315	323	334	334
Romsdals Amt	268	230	248	262	257	253	270	292	297	288	296	302	312
Nordre Bergenhus Amt	606	485	496	439	419	394	397	376	363	363	347	340	322
Søndre Bergenhus Amt	352	289	285	285	277	279	296	274	282	269	259	244	247
Bergens By*).....	171	365	410	439	449	451	410	445	446	437	443	436	440
Stavanger Amt.....	185	189	157	159	150	143	158	159	155	152	146	161	157
Lister og Mandals Amt	3	2	2	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3
Nedenæs Amt.....	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	2113	2060	2082	2095	2068	2096	2119	2162	2182	2136	2126	2137	2119

*) Under Bergens By er medregnet ikke alene det indenfor Byens Grændser liggende St. Jørgens Hospital, men ogsaa Lungegaards-hospitalet og Pleiestiftelsen No. 1, der ligge tæt udenfor Byens Grændser.

Almindelig Beretning fra Overlæge Løberg.

Overtilsynet med Pleiestiftelserne for de Spedalske har i forrige Aar nødvendiggjort de sædvanlige Reiser i det Nordenfjeldske. Ligesaa har jeg fortsat Undersøgelserne over de i Distrikterne værende Spedalske, confereret med Distriktslægerne og berigtiget Optegnelserne over de Spedalske, forsaavidt dertil har været Anledning, samt deltaget i enkelte Møder af Sundhedskommissionerne, hvis Forhandlinger jevnt fortsættes i den engang indslaaede Retning.

De til mig afgivne Forklaringer over Af- og Tilgang af Spedalske for 1868 ere sammendragne i den samme Form, som tidligere. Fra Distriktslægerne i Hadeland og Land, Hallingdal, Vardø, Loppen, Skjervø og Lyngen er der ingen Meddelelser indløbne for forrige Aar, hvorfor Antallet for disse Distrikter er opført med det samme Tal, som i 1867. Ved i Aar at gennemgaa fuldstændigen alle Lister og Forklaringer, som ere i mit Værge, ligefra 1856, er der opdaget enkelte Uoverensstemmelser i de af Distriktslægerne igjennem denne Række af Aar afgivne Oplysninger, men disse ere i Forhold til det vidtløftige og vanskelige Arbeide, som er forbundet med deres Tilveiebringelse, ikke ret mange og betydelige, og ville forhaabentlig med det Første blive berigtigede. Ønskeligt vilde det være, om der hos Befolkningen i Landdistrikterne og navnlig hos Sundhedskommissionernes Medlemmer kunde vækkes større Opmærksomhed for og Iver i at efterspore og anmelde de ny opstaaede Tilfælde af den spedalske Sygdom, for at disse itide kunde komme til Lægernes Kundskab, og vedkommende Syge kunde komme under de heldigere Vilkaar, som Pleiestiftelserne tilbyde. Thi nu faar man i Almindelighed Kundskab om en stor, for ikke at sige den største Del af de nye Tilfælde, først efterat disse have bestaaet i et eller flere Aar, medens man, jo længere man iagttager Sygdommen, desto mere kommer

til Overbevisningen om, at en bedre Forpleining af de Spedalske i Sygdommens Begyndelse, og navnlig i den glatte Form, er istand til at udrette overmaade meget til Bedring eller endog Helbredelse, medens den sædvanlige Udsættelse med at underkaste de Syge Forpleining, indtil Sygdommen har bestaaet i længere Tid, kun giver liden Udsigt til Bedring for dem.

Tabel I viser, at der fremdeles ikke er antegnet nogen ny Spedalsk i Akershus Amt. I Hedemarkens Amt er Antallet formindsket med 1, idet 2 ere afgaaede ved Døden, medens 1 ny er tilkommen. Tallet bliver efter dette 10, hvoraf de 8 alene i Elverums Prestegjeld.

I Christians Amt er Antallet forøget med 1, idet der er tilkommet 5 og kun afgaaet 4. De 3 af disse 5 tilhøre Lesje, men deraf falder rigtignok kun de 2 paa 1868, da den 3die blev indlagt i Reknæs Pleiestiftelse i 1867, uden at han i dette Aar blev ført i Tilgangslisten til mig.

I Buskeruds Amt er de samme 2 Individuer som i 1867 opførte for Gol i Hallingdal, da jeg ingen Forklaring for 1868 har modtaget fra Distriktslægen i Hallingdal.

Tabel II. I Finmarkens Amt er Antallet formindsket fra 7 til 6, altsaa med 1, der er udslettet som feilagtigt opført i Hammerfest. Der mangler imidlertid Til- og Afgangslisten for 1868 fra Vardø og Loppen, hvorfor det samme Antal dersteds er anført som i 1867, respektive 1 og 2.

I Tromsø Stift er Antallet formindsket med 1, altsaa nu 23. 2 nye Tilfælde ere antegnede, 3 ere afgaaede, nemlig 2 ved Døden, 1 ved Indlæggelse i Stiftelse. Fra Skjervø og Lyngen mangler imidlertid Forklaring for 1868, sandsynligvis paa Grund af begge Distriktslægers Dødsfald.

Tabel III. Nordlands Amt har en Tilgang i forrige Aar af 25, Afgangen er 36, nemlig 15 døde, 20 indlagte

i Stiftelser og 1 afreist til Amerika. Antallet bliver paa Grund heraf formindsket fra 164 til 153, altsaa med 11.

Tabel IV. I Nordre Thronhjems Amt er Tilgangen 26, Afgangen 26, Antallet altsaa uforandret 101. Af de i forrige Aar Antegnede skulde egentlig 15 været opførte i et af de tidligere Aar, kun 6 af de Tilkomne ere opda- gede i det Aar, hvori Sygdommen først har vist sig hos dem. 11 ere afgaaede ved Døden, 13 indlagte i Stiftel- ser og 1 udvandret til Amerika.

Tabel V. I Søndre Thronhjems Amt sees Antallet forøget fra 109 til 112, altsaa med 3. Tilgangen er nem- lig 26, Afgangen 23, hvoraf 6 døde, 15 indlagte i Stiftel- ser, 2 udslekkede som feilagtigt opførte. Jeg har imidler- tid Grund til at antage, at en nøiagtigere Undersøgelse i Nordre Fosens Distrikt, hvor der hidtil har været en ide- lig Skiften af Distriktslæger, vil fremvise en Tilgang, der yderligere vil forøge Tilvæksten for Amtet. Som det nu sees af Tabellen, har der i forrige Aar ingen Tilgang fundet Sted i dette Distrikt, hvilket neppe stemmer med de virkelige Forholde.

I Opdals Lægedistrikt henstaar fremdeles et Fruen- timmer i Fortegnelsen. Hun henlaa et Aars Tid i Reit- gjerdets Stiftelse, hvorfra hun kom tilbage til Hjemstedet. I 1867 blev hun af Distriktslægen opført som helbredet, men da Forklaringen var noget ufuldstændig, blev hun fremdeles bibeholdt i Fortegnelsen for dette Aar. Jeg har i forrige Aar undersøgt hende og fundet, at hun fremde- les lider af den glatte Form af Spedalskhed, der imidler- tid er raskt paa Vei til at forsvinde, saa at der er stor Sandsynlighed for, at der vil indtræde Helbredelse. Ind- til denne er sikkert konstateret, vil hun fremdeles blive staaende i Fortegnelsen.

Tabel VI. I Romsdals Amt er Tilgangen i forrige Aar 39, Afgangen 30, det samlede Antal ved Aarets Ud- gang 175, altsaa en Forøgelse af 9. Kun 5 Dødsfald af Spedalske sees at være indtruffet i Aarets Løb i dette Amt.

Tabel VII. I Nordre Bergenhus Amt er Antallet for- mindsket fra 340 til 322, altsaa med 18. 47 forhen ikke observerede Tilfælde ere antegnede, og 4 ere hjemkomne fra Stiftelser. 46 ere indlagte i Stiftelser, 10 afgaaede ved Døden og 2 udvandrede til Amerika.

Tabel VIII. I Søndre Bergenhus Amt var Antallet i 1867 256*), ved Udgangen af 1868 247. Der er altsaa en Formindskelse af 9. 36 nye Tilfælde ere antegnede i forrige Aar. 45 ere afgaaede, deraf ved Dødsfald 24 og ved Indlægning i Stiftelser 21. Jeg har Grund til at an- tage, at der fra dette Amt haves de paalideligste Oplys- ninger om de Spedalske.

Tabel IX. I Stavanger Amt er Antallet gaaet op fra 149*) til 157, altsaa forøget med 8. Tilgangen er 24, hvoraf alene i Karmøens Distrikt 10. Afgangen er 16, hvoraf 10 ved Dødsfald. Kun 4 ere indlagte i Stiftelser, 1 udslettet som feilagtigt opført og 1 udvandret til Amerika.

Tabel X viser Antallet 3 for Lister og Mandals Amt uforandret. Det er de samme 3 Individier, der nu i flere Aar har været i dette Amt.

Tabel XI. I Bergens Stadsfysikat er der kommen 1 til de ved forrige Aars Udgang antegnede 12. Denne er en Mand fra Søndfjord, der en kort Tid opholdt sig i Pleiestiftelsen No. 1, men da han havde Midler til at for- sørge sig selv, foretrak han at bosætte sig i Byen.

Tabel XII indeholder Opgave over Til- og Afgang i Belægget i samtlige Stiftelser i forrige Aar. Dette sees at have været ved Aarets Udgang 786 Individier, altsaa 1 mere end ved Udgangen af 1867. Af Mandkøn 384, Kvindekøn 402. I Reitgjerdets Stiftelse er Mændenes An- tal fremdeles større end Kvindernes, nemlig 130 imod 92, medens der baade i Reknæs og Pleiestiftelsen No. 1 er flere Fruentimmer end Mænd.

Tabel XIII er et Sammendrag af de foregaaende 11 første Tabeller. Den udviser et Antal for samtlige Over- øvrighedsdistrikter af 1333, naar Stiftelserne undtages, altsaa det samme Tal som i 1866, medens Antallet i 1867 var 1352.

Medtages Stiftelsernes Belæg, saaledes som i Tabel XIV skeet, bliver det samlede Antal Spedalske for hele Riget ved Udgangen af 1868 2119 imod 2137 ved Udgan- gen af 1867. Stiftelsernes Belæg var i 1867 785, i 1868 786. Formindskelsen i Antallet af Spedalske med 18 falder altsaa udelukkende paa Landdistrikterne.

*) I Beretningen for 1867 er Sveens Herred af Hougesunds Læge- distrikt ved en Feiltagelse henført til Stavanger Amt istedetfor til Søndre Bergenhus Amt.

Af Beretningen for Pleiestiftelsen No. 1.

Fra Overlæge Løberg.

I Pleiestiftelsen for Spedalske No. 1 udgjorde Belægget ved Udgangen af 1867 . . .	132	Mænd,	144	Kvinder,	tils. 276
I 1868 indkom	29	—	13	—	42

Tilsammen Forpleiede i 1868 . . . 161 Mænd, 157 Kvinder, tils. 318

Afgaaede ere:

Døde	17	—	16	—	tils. 33
Overgaaet til en anden Stiftelse	1	—	—	—	1
Hjemreiste	6	—	1	—	7
	24	—	17	—	41

Belæg ved Udgangen af 1868 . . . 137 Mænd, 140 Kvinder, tils. 277

Ved Aarets Udgang vare altsaa alle Pladse i Stiftelsen besatte paa 3 nær, der ogsaa vare indvilgede, men saa sent, at Vedkommende ikke kunde indtræffe, inden Aaret gik ud.

35 Ansøgninger om Optagelse henlaa ved Aarets Udgang uindvilgede af Mangel paa Plads.

Den hele Afgang i forrige Aar var 41. Af disse døde 33 af et Antal Forpleiede af 318, altsaa 9.63 Procent. 1 overgik til St. Jørgens Hospital, 3 udskreves efter eget Forlangende og 4 forlod Stiftelsen formedelst Hjemve.

Sundhedstilstanden blandt Lemmerne var god; der har ingen Epidemi været og kun faa andre Sygdomstilfælde. Om Kurforsøgene og de udførte Obduktioner foreligger særskilt Beretning fra Stiftelsens Læge.

I Stiftelsens Bestyrelse og de Syges Forpleining er der ingen Forandring foregaaet i forrige Aar.

Arbeidsvirksomheden er fortsat i forrige Aar omtrent i samme Udstrækning som i 1867, især med Not- og Garnbinding, Spinding og Strikning samt Søm. Større Udbytte, end den nu afgiver, vil neppe kunne paaregnes. Der udvises megen Lyst og Iver ved Arbeidet, men der er jo mange af Besætningen, der, fordi de enten ere blinde eller fuldstændig mangle Fingre, intetsomhelst Arbeide kunne udføre, hvad der for mange af dem er et stort Savn. Ønskeligt vilde det være, om Arbeidsværel-

serne i Stiftelsen vare noget rummeligere end de ere, da de nu næsten ere overfyldte af dem, der kunne deltage i Arbeidet.

Forøvrigt er saavel af Mænd som Kvinder udført sædvanlig Husgjerning.

For Fremmede er forfærdiget til Indtægt for Stiftelsen af Mændene for en samlet Arbeidsløn af 807 Spd. 68 Sk. af Kvinderne for en Arbeidsløn af . . . 274 — 9 -

Tilsammen 1081 Spd. 77 Sk.

Heraf er udbetalt til samtlige Lemmer,

som have arbeidet 589 Spd. 118 Sk.

altsaa har Stiftelsens Nettoindtægt af

Arbeidsdriften været. 491 Spd. 79 -

Af mere væsentlige Arbeider og Reparationer ved Bygningerne er udført følgende: Nyt Gulv og nye Vægge i Dampbadeværelset, Eftersyn af Gulvene i begge de øvrige Badeværelser samt 8 nye Badekar. Nyt Tag i det ene af Kjøkkenvadskerierne, Underklædning og Afpaneling af Rulleloftet samt nyt Gulv sammesteds. Kontoret repareret, lærredsbetrukket og malet. Gulvene i Hovedbygningens Gange oliede, Grundmuren hvidtet, 1 Værelse i Forstanderboligen malet og tapetseret og 2 Gulve malede.

Desuden er der foretaget den fornødne Ombygning og Reparation af Ligstuen for at indrette den til Obduk-

tionsrum, samt endelig adskillige Reparationer af Kakelovnene og Eftersyn og Maling af alle Tag- og Nedløbsrender.

Af Inventariesager er anskaffet 188 Lagener, 52 Skjorter, 31 Særker, 101 Haandklæder og forøvrigt endel mindre Gjenstande i de kasseredes Sted. Inventariet er forøget med 40 Uldtepper.

Haven har afgivet omtrent det sædvanlige Udbytte af Grønsager til Brug i Stiftelsens Husholdning.

Stiftelsens Indtægter og Udgifter har efter Regnskabet Udvisende i forrige Aar været:

Indtægt:	
Beholdning fra 1867	9 Spd. 84½ Sk.
Anviste og hævdede Summer	17500 — - -
Arbeidsindtægt	491 — 79 -
Diverse Indtægter	417 — 114 -
<hr/>	
Tilsammen 18419 Spd.	37½ Sk.
Udgift:	
Bespisningen	10190 Spd. 56½ Sk.
Beklædningen.	925 — 84 -
Sygepleien	824 — 82 -
Belysningen	339 — 75 -
Brænde	960 — 99½ -
Lønninger	2040 — 90 -
Vaagekonerne	97 — 72 -
Natvægteren	73 — 24 -
Haven	50 — 17 -
Vadsk og Rengjøring	393 — 65 -
Inventariet og dets Assurance.	861 — 100 -
Bygningerne	600 — 75 -
Brandkontingent.	409 — 114 -
Begravelsesudgifter	59 — 104 -
Vandafgift	150 — - -
Skorstensfeining	60 — - -
Bøger og Skolerekvisita	20 — 55 -
Forskjellige Udgifter	248 — 8½ -
Kassebeholdning:	
a. Paa Folio i Norges Bank	209 Spd. 52 Sk.
b. I Kassa	2 — 64 -
<hr/>	
Tilsammen 18419 Spd.	37½ Sk.

Naar herfra drages Kassebeholdning
211 Spd. 116 Sk.

og Pengeværdien af

hvad Beholdningerne vare større ved Udgangen af 1868 end ved Aarets Begyndelse

142 — 49 -

354 — 45 -

blive Stiftelsens egentlige Driftsud-

gifter i 1868 18064 Spd. 112 Sk.

Det gennemsnitlige daglige Belæg har været 272,715 Individuer. Forpleiningsdagens Antal 99,541. Udgifterne pr. Individ daglig bliver altsaa:

For Sygepleien 0,99 Skilling,
- Bespisningen 11,33 —
- øvrige Udgifter tilsammen 9,45 —

Ialt 21,77 Skilling.

I 1867 beløbe de samlede Forpleiningsudgifter sig til 21,78 Skilling daglig pr. Individ.

Følgende Kontoer i Budgettet ere overskredne i forrige Aar, nemlig Bespisningen, naar Forøgelsen i Beholdningerne fradrages, med 456 Spd. 31 Sk., Sygepleien 24 Spd. 82 Sk., Brænde 10 Spd. 99½ Sk., Vadsk og Rengjøring 43 Spd. 65 Sk., Havens Vedligeholdelse 17 Sk., Inventariet 11 Spd. 100 Sk. og Bygningernes Vedligeholdelse med 75 Sk. Derhos er der i ekstraordinær Brandkontingent udbetalt 273 Spd. 36 Sk. mere end i Budgettet opført, og i Vandafgift efter den sidste Kontrakt med Byen 15 Spd. mere.

Paa følgende Kontoer er der skeet Besparelse, nemlig: Beklædningen 54 Spd. 36 Sk., Belysningen 260 Spd. 45 Sk., Begravelsesudgifter 40 Spd. 16 Sk., Bøger og Skolerekvisita 4 Spd. 65 Sk., Forskjellige Udgifter 124 Spd. 53½ Sk.

Stiftelsens egne Indtægter, der i Budgetoverslaget var opført med 300 Spd. aarlig, har i forrige Aar udgjort 909 Spd. 73 Sk.

Vedføjede Tabel viser Til- og Afgang i Stiftelsen i forrige Aar:

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1868 i Pleiestiftelsen No. 1.

Belæg ved Udgangen af 1867.			Tilgang.									Tilsammen Forpleiede i 1868.	Afgang.									Belæg ved Udgangen af 1868.					
			Fra Nordre Bergenhus Amt.			Fra Søndre Bergenhus Amt.			Sum af Tilkomne.				Døde.			Overgaaet til en anden Stiftelse.			Hjemreiste.						Sum af Afgaaede.		
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	318	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
132	144	276	18	10	28	11	3	14	29	13	42			17	16	33	1	-	1	6	1	7	24	17	41	137	140

Beretning om Sundhedsforholdene m. m. i 1868 i Pleiestiftelsen for Spedalske No. 1.

Fra Stiftelsens Læge G. A. Hansen.

Af de 318 Lemmer, som i 1868 opholdt sig i Stiftelsen, døde 33.

Dødeligheden var altsaa . . . 9,636 pCt.

deraf døde 17 af 161 Mænd . 9,47 pCt.

16 - 157 Kvinder . 9,51 pCt.

Dødsfaldene indtraf saaledes:

I Januar . . . 2 Mænd, 1 Kvinder, tils. 3 Lemmer

- Februar . . . 1 - 2 - - 3 -

- Marts . . . - - 1 - - 1 -

- April . . . 2 - 2 - - 4 -

- Mai . . . 3 - 2 - - 5 -

- Juni . . . 4 - - - 4 -

- Juli . . . 1 - 1 - - 2 -

- August . . . 1 - 2 - - 3 -

- September . . - - 3 - - 3 -

- Oktober . . - - 1 - - 1 -

- November . . 1 - 1 - - 2 -

- December . . 2 - - - 2 -

17 Mænd, 16 Kvinder, tils. 33 Lemmer.

Som Dødsårsager ere opførte:

Hektik og Marasmus som Følge af Spedalskhed 19 Tilfælde

Suffocatio 3 -

Peritonit 1 -

Ulcus ventriculi 1 -

Hydrops ascites 1 -

Diarrhoe 2 -

Pleurit 1 -

Phthisis 2 -

Volvulus S romani 1 -

Thrombose i begge venæ renales 1 -

Ubekjendt 1 -

33 Tilfælde

Middelalderen for 23 Døde af den tuberculøse Form var 33,78 Aar.

do. - 4 - - - anæsthetiske - - 58,1 -

do. - 6 - - - blandede - - 34,0 -

Sygd. Middelvarighed for 21 Døde af den tuberc. Form var 10,76 Aar.

do. do. - 4 - - - anæsth. - - 30,1 -

do. do. - 6 - - - blandede - - 8,9 -

Af acute Sygdomme ere noterede:

Sygdomme.	Tilsammen.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Katarrh	8	2	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	22	1	3	2	-	1	3	5	1	-	1	2	3
Bronchit	11	3	2	3	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Cardialgi	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Feber med og uden Eruption	21	1	2	3	-	5	5	-	-	2	-	2	1
Diarrhoe	32	3	3	5	5	4	2	4	1	-	2	2	1
Peritonit	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotit	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	99	11	14	17	5	11	12	9	3	2	4	6	5

Af denne Liste som af Dødelighedsprocenten fremgaar, at Sygeligheden har været mindre end sædvanlig i det forløbne Aar. Den største Sygelighed saavel som Dødelighed falder i Maanederne April, Mai og Juni. Eruptionerne vare hyppigst i Mai og Juni, dengang da jeg tiltraadte Posten, senere har der været saa faa, at lagttagelser dem angaaende kun ere sparsomme med Hensyn til Feberens Forhold til de forskjellige Affectioner.

For Kurpatienternes Vedkommende er Johannes Tollefsen Mehus's og Ole Cornelius Eigilsens Tilstand uforandret god. Berthe Karlsdatter Hægøen er fremdeles i jevn Bedring. Guri Sjursdatter Næsbøes Flekker ere begyndte at afarves, Tilstanden forresten uforandret. Christian Sjursen Midtsøter er ikke bedre, men heller ikke værre; da der er temmelig talrige Tuberkler, er Udsigten til Helbredelse liden.

En ny indkommen Patient, Lars Larsen Turlingen fra Vos, maa antages som egnet til Helbredelse. Han har talrige Flekker i Ansigtet, paa Extremiteterne og Nates med afstumpet Følelse i Flekkerne, men ingen Anæsthesi forresten og ingen Atrofi. Almenbefindende godt. Ingen Spedalske i Slægten. Flekkerne ere allerede begyndte at svinde.

Af de udførte Obductioner ere 10 førte til Protokols, fra de andre, der af forskjellige Grunde bleve mere eller mindre ufuldstændige, har jeg kun Notitser om interessantere Fund. Jeg skal i Korthed meddele de Resultater, jeg hidindtil har kunnet uddrage af Obductionerne og Undersøgelsen af friskt exstirperede Dele.

Idet jeg forbigaar den mere detaillerede Beskrivelse af Knuderne, skal jeg nærmere omtale deres Ramolering og de derved optrædende Elementer.

Naar en Knude ramollerer, begynder dette enten mere diffust eller paa et enkelt Sted, almindelig taaletig nøagtigt centralt beliggende i Knudens Basis; Farven er her gulbrun i skarp Modsætning til de omgivende Partier, hvis Farve er skinnende hvid, fugtig glindsende. Ved længere fremskreden Ramollition findes ei sjældent en Hule fyldt af rødbrunfarvet Detritus, Farven betinget af udtraadt Blod, hvis Legemer tildels findes vel vedligeholdte. Et saadant ramolleret Parti bestaar næsten udelukkende af mere og mindre stærkt gult og gulbrunt farvede Elementer af meget mangfoldig Størrelse og Form, som forresten ogsaa findes enkeltvis udenfor Ramollitionsfocus, men altid i størst Mængde og Mangfoldighed i denne og dens nærmeste Omkreds. I smaa voxende Knuder, exstirperede af Levende, har jeg forgjeves søgt dem. Den følgende Beskrivelse af det mikroskopiske Fund er grundet paa Præparater saavel fra Døde som Levende. Præparaterne af de Sidste ere altid blevne friskt undersøgte i Iodserum.

Ved begyndende Ramollition finder man runde, aflange og spindelformige Celler med og uden Udløbere, der foruden Kjerne indeslutte en eller flere, større og mindre, runde, gule, kornede Klumper. Af Karmin farves saavel Kjernen som Cellens klare Protoplasma medens de gule Klumper beholde sin Farve uforandret. Stundom ligge Klumperne som i Hulrum i Cellen, der, naar den kun indeslutter en Klump, kan se ud som en Signetring, i hvis Hulhed Klumpen ligger. Medens Klumperne i somme Celler ligge vel adskilte, kan man i andre ingen bestemte Grændser se. Uden Karminfarvning er Kjernen i de fleste Tilfælde vanskelig at opdage, vanskeligere jo flere Klumper; den fremtræder dels med skarp ren Kontur regelmæssigst aflang eller rund, dels er den ujevn i Randen, ser skrumpen ud, ligesom fladtrykt. Ved Siden af disse Celler findes andre fuldkommen lige hine i Form og Størrelse, med dels klart dels kornet Protoplasma, der farves af Karmin, og ikke faa mere eller mindre fyldte med Fedtkorn.

Ved længere fremskreden Ramollition bliver Fundet mangfoldigere. Farven er intensere gulbrun. Man finder smaa, $\frac{1}{4}$ af et hvidt Blodlegemes Størrelse, og større 6—8 Gange saa store, runde Klumper eller Legemer, der uvilkaarlig gjøre Indtrykket af at være frigjorte fra Celler, lige de ovenbeskrevne, saameget mere som der findes store Agglomerater af saadanne Klumper, ofte tilsyneladende

blot sammenklinede, men ligesaa ofte indesluttede af en farveløs tildels lidt kornet Omhyllingsmasse. Inden denne har det ei været mig muligt at paavise nogen Kjerne, hvad der er let forklarligt, selv om der er en saadan, da man paa Grund af Agglomeratets Tæthed maatte faa den netop i Profil for at kunne opdage den. — Svarende til de ovenfor nævnte seglinglignende Celler har jeg fundet større gulbrune Klumper omgivne af en ganske tynd Omhyllingsmasse med en Opdrivning paa den ene Side, uden at jeg i frisk Tilstand har kunnet skjelne nogen Kjerne i denne; Skjæbnen har ikke ladet mig træffe saadanne i karminfarvede Præparater. Saavel i større som mindre Exemplarer findes mere og mindre centralt et vacuollignende Rum med klart Indhold, der stundom er saastort, at der udenom det kun bliver en ganske smal brun Ring tilbage. I somme tror man at skimte flere smaa saadanne. Næsten samtlige udmærke sig ved en overmaade skarp Begrænsning. Indholdet er forskelligt finkornet, og ere de alt efter Finkornetheden og Farvens Intensitet mere eller mindre gjennemsigtige. Gjennem de mest finkornede og svagest farvede ser man nok saa tydeligt underliggende Elementer. Dette er mest iøinefaldende ved de mere monstrøse Former. Disse optræde i sin enkleste Skikkelse som en ensartet Masse, afsnøret paa Midten, som en Dumbbell, med endnu en Afsnøring ligne de en Trekløver; jo større Massen er, desto flere Afsnøringer og dertil svarende halvkugleformige Prominentser; paa en af de største, der er kommet mig for Øie, har jeg talt over 20 saadanne. De ere elastiske og temmelig seige. Hvad enten nu et saadant Monstrum væltes frem i Vædsken eller man indstiller paa det i Hvile, kan man se Konturerne af de paa Underfladen prominente Halvkugler temmelig skarpt. Om disse sidstes Tilblivelseshistorie, om de fremkomme ved Væxt af mindre Elementer eller ved Sammensmeltning af flere saadanne, ved jeg endnu intet sikkert.

De beskrevne Elementer ere de samme, som ere aftegnede (dog mindre korrekt) i Hr. Danielssens Værk og af ham der beskrevet som det eiendommelige Enderesultat af den leprøse Produktion. Hr. Danielssen er nu tilbøielig til at anse dem som pigmenterte Fedtkornceller, ligesom ifølge Hr. Danielssens Sigende Prof. Virchow erklærede dem at være saadanne. I „Die krankhaften Geschwülste“ Pag. 530 omtaler dog Virchow Celler fra Testiklerne, der opnaaede „die Grösse von Eizellen und den Habitus wahrer Riesenzellen, sodass manche mit ihren grossen Vacuolen fast den Eindruck von Infusorien machten“. — Jeg har endnu ikke truffet paa leprøse Testikler, men efter Hr. Danielssens Udsagn forekomme netop i dette Organ hyppigt store Former af de beskrevne Elementer, som derfor vistnok ere de samme som de af Virchow nævnte, thi hvorvel der i leprøse Produkter ofte træffes flerkerjede Celler har jeg dog aldrig truffet paa Myeloplaxer saaledes som man f. Ex. træffer dem i Tuberkler og Sarcomer. Aldrig har jeg kunnet opdage Kjerner i disse leprøse Elementer, ligesom de ei farves af Karmin som Myeloplaxer.

Jeg skal nedenfor meddele mere om deres Endeligt og om deres Forhold til Reagentser.

Samtidigt med at jeg ved mine første Undersøgelser af leprøse Produkter med Undren næsten stadigt traf paa disse Elementer, fik jeg Meddelelse fra Dr. Hjalmar Heiberg om, at han ved Undersøgelse af leprøse Knuder paa Øine ogsaa var blevet overrasket ved deres eiendommelige Udseende. Ved Udveksling af Præparater have vi overbevist os om Ensartetheden af vor lagttagelse.

Som bekjendt findes i den tuberculøse Form Lymphkjerterne svarende til de af Lepraen angrebne Slimhinder og Partier af Huden ophovne. Snitfladen af disse Kjerter frembyder et eiendommeligt Udseende, Corticalampullerne danne gule, gullhvide og hvide opake Masser, mere eller mindre tydeligt afgrænsede fra hinanden ved de fra Kapselens Indflade udgaaende Bjelker, i Marvsubstansen sees et Net af anastomoserende Linier farvede som Corticalampullerne. Ofte sees ogsaa rødbrune Striber langs Indfladen af Kapselen og Bjelkerne omgivende Corticalampullerne; dette er mest udtalt, hvor man samtidigt finder mange Knuder med Blodextravasat i Ramol-

litionsfocus. Mikroskopisk finder man saavel Corticalampuller som Marvstrengene opfyldte, foruden af Lymphoceller, af større dels ufarvede, dels gulbrune Elementer, mange med Vacuoler, som ovenfor beskrevet, og jo længere Affectionen er fremskredet, desto flere Fedtkornhobe og store og smaa Fedtdraaber. Fundet er ens i Cervical, Axillær-, Cubital-, Ingvinal- og Poplitæal-Kjertler.

Idet jeg fremdeles holder mig til Fundene i den tuberculøse Form, finder man i Lungerne hyppigt talrige lobulære Pneumonier og Caverner; Bronchialkjertlernes Svulst har i intet Tilfælde frembudt noget eiendommeligt.

Leveren findes ofte amyloid degenereret. Dels samtidigt hermed dels uden dette frembyder Leverens Overflade hyppigt et eget Udseende ved en Masse hvidlige Puncter, der staa i temmelig regelmæssige Afstande over hele Overfladen og skinne igjennem den glatte uforandrede Kapsel. Paa Snitfladen viser sig lignende Puncter og Striber, tildels forgrenede, og hidindtil altid tydeligt interacinosøst beliggende. Naar Organet ikke samtidigt var amyloid, har jeg fundet det af normal Størrelse, venstre Lap engang meget tynd med skarp flotterende Rand, Consistensen seigere end normal, i Galdeblæren rigelig Galde. Lymphokjertlerne i Porta hepatis have i alle disse Tilfælde havt det for de udvendige Kjertler beskrevne Udseende makro- og mikroskopisk. Mikroskopiske Præparater af Leveren vise langs Karrene i Capsula Glissoni dels blot Rundceller af Størrelse som Lymphoceller, dels ogsaa større Celler og runde Former af de ovenbeskrevne Elementer, dels Fedtkornhobe og Fedtdraaber. Stroma i Acini synes ogsaa samtidig forøget i Tykkelse. Her mangler endnu detaillert Bearbejden saavel som for Milten. Foruden at denne ogsaa ofte er fundet amyloid, har jeg flere Gange fundet den af normal Størrelse med paafaldende tør Snitflade af graaligrød Farve, en Gang med talrige hvidlige Puncter og Striber. Consistensen normal. Mikroskopisk fandtes talrige større tildels flerkjernede Celler, de samme gulbrune Elementer, samt Fedtkornhobe og Fedtdraaber. — Affectionen synes at have sit Sæde dels i Arterieskeder og Follikler alene, dels ogsaa i Pulpaens intervaskulære Net. De smaa Lymphokjertler i Hilus har jeg to Gange fundet svulne med samme Udseende som de udvendige Kjertler.

I Tynd- og Tyktarmen fandtes een Gang talrige Ulcera i alle Maader svarende til tuberculøse Ulcera, de tilsvarende Mesenterialkjertlers anatomiske Forandringer vare de samme som i scrofuløse og tuberculøse Kjertler. Amyloid Degeneration af Villi og de mindre Kar saavel i Tynd- som Tyktarm har jeg truffet flere Gange.

Foruden Knuder i Conjunctiva voxede ind i Cornea og Sclera, samt Knuder i Iris, har jeg i et Øie fundet en Affection af Processus ciliaris og Retina uden samtidig Knudedannelse uadvendig, ved hvilken de samme Elementer som i Knuderne fandtes i Stromæet mellem Choroideas Vener og i Retina, dels i Grupper, dels enkeltvis og, saavidt jeg kunde finde ud, i det indre Kornlag. I levende Live bestod Phænomenet af Irit, Pupillen vinklet og adhærent til Lindsekapselen, — den anatomiske Diagnose af Iriten blev usikker.

For den anæsthetiske Forms Vedkommende ere Obduktionerne færre, og de obducerede Individuer have samtlige været i et meget langt fremrykket Stadium af Sygdommen. Som Følge heraf har der ingen Flekker været, Lymphokjertlerne have altid været skrumpne, mere og mindre fibrøse, de afficerede Nerver ogsaa skrumpne under normal Tykkelse. Hos 2 Individuer af den blandede Form fandt jeg Ulnar-Nerverne fortykkede med Tværnittet makroskopisk afdelt i Fag af det fortykkede Neurilem, der havde en fremstikkende gullig Teint. Nervetraadbundterne prominerede næsten ikke paa Snittet, mikroskopiske Tværnit blev saaledes forholdsvis lette at gjøre af den friske Nerve. Ogsaa her fandtes de samme Elementer som i Knuderne, ligeledes i en ældre Flek af et Individ med den blandede Form.

Ved Hjerne og Rygmarv har jeg ikke stødt paa noget Abnormt.

Ogsaa i denne Form lader de oculære Pneumonier og Cavernedannelser til at være hyppige i et fremrykket Stadium af Sygdommen, ligesaavel som amyloide Degenerationer.

Nogen Affection af Lever og Milt lignende den for den tuberculøse Form beskrevne har jeg ei truffet.

I begge Former findes Nyrerne næsten stadigt afficerede, enten amyloide med Fortykkelse af Stroma og stærkt udvidede Urinkanaler men sparsomt Fedt i Epithelieerne, eller kun det Sidste uden amyloid Degeneration.

Den hyppige Forekomst af amyloid Degeneration var at vente efter de langvarige Ulcerationer i den tuberculøse og Nekroser i den anæsthetiske Form, ligesom at den indtræder tidligst i den tuberculøse Form, da talrige Ulcerationer her almindeligst indfinder sig efter ikke saa lang Bestaaen af Sygdommen. Dette i Forbindelse med de rigelige leprøse Productioner, den utvivlsomt delvis ødelagte Funktion af et stort Antal Lymphokjertler, kanske ogsaa af Milten, afgiver en tilfredsstillende Forklaring over den tidlige Indtræden af Kachexie og Død i den tuberculøse Form.

Den foregaaende Fremstilling giver formentlig Indtrykket af, at jeg er tilbøielig til at anse de i Begyndelsen beskrevne Elementer for karakteristiske for leprøse Productioner. Jeg har allerede nævnt, at de efter Forekomsten at dømme henhøre til Knudernes regressive Stadium, dette fremgaar endvidere af deres Endelighed; de ende nemlig enten som en fin Detritus eller som Fedt. De yngre Former, Celler med gule Klumper, destrueres hurtigst af Kali, noget ældre modstaa Indvirkningen af Kali temmelig længe, udhæve sig ikke ved nogen Glands fra de omgivende afblegede Partier, men kun ved sin Farve og kornede Udseende, sluttelig afbleges Farven og de falde fra hinanden som en bleg finkornet Masse, mange vise sig ogsaa at indeholde et ringere Antal større og mindre Fedtdraaber. Herefter indtræder den Forskjel, at nogle, og, som det synes, hovedsagelig de større monstrøse Former blive mere og mere ugjen-nemsigtige, fremdeles beholde sit finkornede Udseende; fra at være let bevægelige, elastiske og temmelig seige, blive rigide, tørre og let knuselige, faa Udseendet af store Detritusklumper, ofte saa store, at de kunne sees med blotte Øine. De bibeholde sin skarpe Afgrændsning, ere altid omgivne af mindre Former og mellem dem gaa vel vedligeholdte Blodkar, som jeg ofte har truffet fyldte af Blodlegemer. I dette Stadium ere de hvide med paafaldende Lys, med gjennemfaldende Lys kan Farven paa Grund af deres Ugjen-nemsigtighed ikke afgjøres, men længere Tid opbevarede i Glycerin vise de sig gule. Andre, fornemmelig de runde, fyldes med Fedt, optræde dels som Fedtkornhobe, dels som Fedtdraaber, men bibeholde i gjennemfaldende Lys for en stor Del sin brune Farve; dette fremtræder fornemmelig paafaldende i Leveren, naar der er samtidig Fedtinfiltration af Levercellerne; paa fritsvømmende Fedtdraaber ser man lettelig hvorfra de skrive sig. Ved Tilsætning af Kali svinder Forskjellen. — Endvidere beholde de, der før havde en Vacuol, ogsaa efter Fedtomvandlingen denne, og disses Forhold til Kali gjør det tvivlsomt, om ogsaa hele Ringen er Fedt, thi Kalien trænger ind i den, Vacuolindholdet svulmer op, gjennembryder Ringen og flyder ud, der bliver tilbage en buet Fedtstrime, som senere igjen kan samle sig til Draaber. — Jo mere Fedt, desto hvidere i paafaldende Lys, dette er især paafaldende ved Lymphokjertlerne, hvor man efter det makroskopiske Udseende temmelig nøie kan slutte til det mikroskopiske Fund. At ikke alle, trods deres Modstand mod Kali, ere Fedt, fremgaar endvidere af Følgende. Tynde Snit af Knuder og af Lymphokjertler, hvori en hel Del Fedt, ere blevne behandlede først med Alcohol og dernæst kogt med Æther. Der fandtes igjen mere grovklumpede, skrumpne, tildels endnu kornede og svagt farvede Masser, der i Udseende og Lysbrydning ofte havde meget tilfælles med amyloide Klumper; de farves fremdeles ei af Karmin. Af samtidigt paa samme Maade behandlet Fedtvæv ekstraheredes alt Fedt.

Der kan vel saaledes ikke være Tvivl om, at de ere Resultatet af en nekrotisk Proces, og det kan kanske være betænkeligt at ville finde noget eiendommeligt ved Elementer, der tilhøre denne, men jeg kjender hverken af Beskrivelse eller af egen Anskuelse Noget, der svarer enten til de beskrevne Former eller til den constant op-

trædende Færvning. Jeg skal endnu fremhæve, hvad der efter mine Fund synes mig at tale for Antagelsen af noget eiendommeligt. De anatomiske Forandringer i de udvendige Lymphkjerter ere ganske forskellige fra dem i andre svulne Lymphkjerter, baade efter Billroths Beskrivelse i Virchows Archiv B. XXI og efter de Præparater af saadanne ved Necroser og chroniske Ulcerationer, som jeg selv har havt Anledning at undersøge; der kan saaledes neppe være Grund til ikke at antage hine for specifikt leprøse. Gaar man dernæst til Affectionerne af Lever og Milt, saa kan man, uden at tage Hensyn til de brune Elementer, efter deres Habitus med Production af smaa Rundceller, større flerkjernede Celler og disses Undergang som Fedtkornhobe, samt efter Lymphkjerternes Beskaffenhed ikke andet end anse dem for leprøse. Naar man saa desuden finder disse eget udseende Elementer, fristes man stærkt til at anse dem som absolut hørende til leprøse Produkter. Det samme gjælder Øiets Affectioner. Endvidere optræde de ikke i andre Affectioner hos Leprøse: saaledes har jeg i en leprøs Lymphkjerter en Gang truffet paa en Absces, med talrige fedtsyldte Celler, der intet eiendommeligt frembød, ligesaa lidt som de nekrotiske Partier i Lungerne, og de nævnte Tarmulcera, hvor der fandtes temmelig store necrotiske Partier, som endnu ikke vare aabne mod Lumen, ei heller 2 nekrotiske Benstykker, jeg har undersøgt, frembød Saadant. — Almindelig Tuberkulose har jeg ogsaa seet hos en Leprøs og Tuberklerne saa ud som sædvanlig; at stille de her forekommende Myeloplaxer sammen med Elementerne i de leprøse Knuder, kan der ikke være Tale om.

I klinisk Henseende vilde det være af Interesse, om der lod sig paavise nogen Sammenhæng mellem de beskrevne Affectioner af Lever og Milt og den længst opførte Kategori: Feber uden Eruption. Denne skyldes aabenbart ofte de hyppigst forekommende smaa Pneumonier og Cavernedannelser. Men der gives en Form med ringe Temperaturforhøielse og dagligt gjenvendende Frysninger, paa hvilke Chininen tildels synes at have gunstig Indflydelse, der nærmest turde staa i Forbindelse med hine Affectioner. Da min Opmærksomhed først i den seneste Tid har været henvendt herpaa, har jeg endnu intet paalideligt at meddele desangaaende.

For Øineaffectionernes Vedkommende er allerede anført, at der findes en Irit eller Iridocyklit naafhængig af Knudedannelse. Paa Pleiestiftelsen fandtes 2 Tilfælde, dengang jeg tiltraadte. Begge Patienter havde Eruption og den ene døde, hvorved jeg fik Anledning til den anatomiske Undersøgelse. Hos den Anden var der allerede talrige Adhæsioner mellem Pupillarranden og Lindsen. Da disse ikke kunde løses af Atropin og dette Middelt i Forbindelse med locale Blodudtømmelser efter længere Tids Forløb ikke lod til at forbedre Tilstanden i noget Mon, foretoges Iridectomi. Hvorvel Affectionen svandt umiddelbart efter Operationen, er det dog uvist, om den ei var overflødig. Det samme Individ har nemlig for Tiden Irit paa det andet Øie uden nogen samtidig Eruption, og denne Irit er netop i disse Dage pludseligt begyndt at bedres, efterat den i en Maanedes Tid har holdt sig uforandret. Atropin (Gr. IV— $\frac{3}{4}$ I) er blevet anvendt i Begyndelsen hver og hver halve Time, senere noget sjeldnere. Den lindrede Smerterne noget og holdt Pupillen i halv Dilatation, men har neppe gjort mere, da den nu indtraadte pludselige Bedring vel maa tilskrives Affectionens typiske Forløb. — 2de andre Tilfælde havde et ulige lettere Forløb. Phænomenerne svandt i Løbet af 14 Dage under Brugen af Atropin. Det ene af disse er at mærke derved, at det faldt sammen med en let Eruption og at Irit og Eruption fulgtes ad i Intensitet og Tilbagegang, og endvidere derved, at der var Irit paa begge Øine, og at den begyndte

med saa ubetydelige Phænomenener, at Patienten ikke ændrede dem, og jeg kun tilfældigt blev opmærksom paa Affectionen, da der allerede var Adhæsioner af Pupillarranden, som Atropinen dog var istand til at løse paa det ene Øie. — Hos 3 Patienter har jeg gjort Iridectomi for Atresi af Pupillen efter forudgangen Irit. Den Ene havde desuden en Knude, der var begyndt at voxe ind i Cornea, hos denne blev Resultatet mindre gunstigt, da der fra Saaret udbredte sig en Fordunkling, der kun efterlod et lidet klart Parti af Cornea. Naar Knuder voxe ind i Cornea, kan den uangrebne Del af denne holde sig fuldstændigt klar, Iris kan være uafficeret, men ikke sjelden finder man Fastvoxen af Pupillarranden. I et saadant Tilfælde har jeg gjort Iridectomi indad og opad paa begge Øine, hvorved Patienten er hjulpet til Syn saalænge, indtil Cornea fordunkles over Aabningen i Iris. Da Knuderne altid begynde 1-2 Linier udenfor Cornea og efter Dr. Hjalmar Heibergs Undersøgelse oprindeligt sidde overfladisk i det episclerale Bindevæv, maatte det være Umagen værd at forsøge, om ikke Exstirpation eller Ætsning kunde dræbe dem i Fødselen. Jeg har kun en Gang havt Anledning at forsøge det (Distriktslægerne maa rimeligvis ofte have Anledning dertil). En Knude, stor som 3—4 Knappenaalshoveder, netop fremvoxet, ætsedes en Gang grundigt med Nitras argenticus for vel 3 Maanedes siden. Der kom en let Fordunkling udad i Cornea, men den svandt snart, efterat Ætsskorpen var afstødt. Der sees nu intet Spor hverken efter Ætsningen eller af Knuder. — Hos en Patient begyndte en Knude at udvikle sig i Iris, udgaaende fra Vinkelen mellem Iris og Cornea, det saa ud som et Hypopyon, der laa skakt i den udvendige og nedre Del af Camera anterior. Her har jeg gjort Iridectomi tvert igjennem Nydannelsen i den Tanke at Knuden maaske vilde standse i sin Væxt, naar den almindelige Vei for dens Udvikling blev den afskaaret. Hidindtil (en Maaned efter Operationen) ser det godt ud. Tilhelningen af Saaret lod Intet tilbage at ønske.

Friskt anlagte Saar tilhele som bekjendt meget hurtigt hos Leprøse. Jeg har klippet ikke saa faa Knuder tvert af (saaledes pudset paa en Patients Næse) og, selv om Snittet har gaaet midt igjennem Ramollitionsfocus, har Tilhelningen under Collodium styp-ticum i Regelen været færdig i Løbet af en Uge uden Suppuration. Denne hurtige Tilhelning af friske Saar fremtræder i den anæsthetiske Form i en endnu mærkbarere Modsætning til den næsten absolute Ulægelighed af de spontant opstaaede atoniske Ulcerationer. Jeg har ialt hos 16 Patienter borttaget nekrotiske og cariøse Ben, fornemmelig ossa metatarsi og tarsi, og hos samtlige har Tilhelningen gaaet mærkelig hurtigt og saagodtsom uden Suppuration. Som Exempel skal jeg anføre et Tilfælde fra St. Jørgens Hospital, hvor en Patient i lange Tider havde haft Suppuration i høire Ankelled med Fistler og Blottelse af nedre Ende af Tibia og af Astragalus. Jeg gjorde en stor Incision paa den indvendige Side, afskrabede Periost saa langt som det med Lethed lod sig gjøre, og afhuggede med en Meisel den øvre Del af Astragalus og nedre Ende af Tibia. Saaret forbandtes i de første Dage med Drev og Perubalsom; da der var kommet Suppuration i Gang og en Del nekrotiske Bindevævstaster vare bortklippede, anvendtes kun Vandomslag. Man kunde baade se og føle, hvorledes de blottede Benender hurtigt overvoxedes af Granulationer. Efterat Vandomslagene kom til Anvendelse, standsede Suppurationen næsten ganske, Tilhelningen gik uforstyrret og var færdig i 6 Uger trods det, at der ikke anvendtes nogen Immobiliseringsbandage. Operationen foretoges i August og med en passende indrettet Støvl og ved Hjælp af Krykke gjør Patienten nu lange Spadsereture.

Af Beretningen for Reknæs Pleiestiftelse for Spedalske.

Fra Overlæge Løberg.

I Reknæs Pleiestiftelse for Spedalske var Antallet af Lemmer ved Udgangen af 1867 60 Mænd, 76 Kvinder, tils. 136
Indkomne i 1868 18 — 13 — — 31

Tilsammen Forpleiede i 1868 . . . 78 Mænd, 89 Kvinder, tils. 167

Udgaaede:

Døde 16 Mænd, 7 Kvinder, tils. 23
Udgaaede 4 — 3 — — 7

20 — 10 — — 30

Tilbageiggende ved Udgangen af 1868 58 Mænd, 79 Kvinder, tils. 137

Stiftelsen har i forrige Aar havt en større Tilgang end i det næst foregaaende, men da Afgangen ogsaa har været større, var der ved Aarets Udgang fremdeles 23 ledige Pladser.

Angaaende Sundhedstilstanden blandt Lemmerne vedligger særskilt Beretning fra Stiftelsens Læge, hvoraf det vil sees, at der ingen Epidemier har været. Desuagtet er Dødeligheden større i 1868 end i de næstforegaaende Aar, idet Dødsfaldenes Antal har været 23 af 167 Forpleiede eller 13.77 Procent, medens der i 1867 kun indtraf 15 Dødsfald blandt 157 Lemmer eller 9.55 Procent.

I Forpleiningen og Stiftelsens øvrige Forhold er der ingen Forandring foregaaet i det forløbne Aar.

Arbeidsvirksomheden har ogsaa i forrige Aar gaaet lidt fremad og Udbyttet af denne er som Følge deraf noget forøget.

For Fremmede er arbeidet:
af 35 mandlige Lemmer tilsammen for en Arbeidsløn af
118 Spd. 98½ Sk.
af 42 kvindelige Lemmer tilsammen for 113 — 13 —

Tilsammen i Arbeidsløn 231 Spd. 111½ Sk.
Heraf er anvendt til Tobak og til Ud-
deling blandt Lemmerne 133 — 1 —

Altsaa Stiftelsens Nettoindtægt af Ar-
beidet 98 Spd. 110½ Sk.

De væsentligste Arbejder og Reparationer ved Bygningen og Eiendommen have været:

1. Reparation af Bordklædningen paa Hovedbygningens og Søbodens vestre Væg.
2. Reparation af de gipsede Vægge i Hovedbygningens samtlige Værelser og Gange.
3. Maling af Kapellet og Inspektørboligen med Forbindelsesgangen.
4. Reparation af Gulvet og Afløbskanalen fra Vaskeriet.
5. Reparation af Kloakkanalen fra den østre Privetkjelder og Forlængelse af Kanalen med glasserede Kloakerør fra Postveien lige i Søen.
6. Anskaffelse af 21 nye Cylinderovne istedetfor de gamle forbrændte og brændeslugende Ovne, der nu samtlige ere kasserede og ombyggede.
7. Anskaffelse af 2 nye Røghatte til Murpiberne paa Hovedbygningen.
8. Anbringelse af Vandledningsrør fra Hovedledningen ind i Privetkjelderne, hvorved disse med Lethed kunne udskylles.
9. Omdannelse af Haveanlægget og Udplantning af 563 Træer af forskjelligt Slags.

Af Inventariesager er anskaffet: 115 Haandklæder, 100 Lagener, 12 Hængelamper, 1 Dreierbænk samt endel Værktøi. Ligesaa endel Kjøkkeninventarium og 40 Madratser, stoppede med Kradsuld.

Stiftelsens Indtægter og Udgifter har efter Regnskabet Udvisende i forrige Aar været:

Indtægt:				
1. Beholdning fra 1867.	2562 Spd.	81½ Sk.		
2. Anviste og hævede Summer i 1868	8000 —	- -		
3. Forskjellige Indtægter:				
a. Nettoindtægten af Reknæs Hospital for 1867 1400 Spd. 18 Sk.				
b. Grundleie for 1868 af 3 bortbyxlede Grundstykker 7 — -				
c. For Salg af Kjøkkenaffald og kasserede Inventariesager 32 — 88 -				
d. Renter i Sparebanken i 1868 32 — 42 -				
			1472 —	28 -
4. Refusioner for manglende Klædningsstykker til indkomne Lemmer, nemlig:				
a. indbetalte Restancer for 1867 51 Spd. 58 Sk.				
b. do. do. for 1868 162 — 92 -				
			214 —	30 -
5. Nettoindtægten af Lemmernes Haandarbeide for Fremmede i 1868 98 — 110½ -				
	Summa	12348 Spd.	10	Sk.
Udgift:				
1. Bepisningen	4876 Spd.	41 Sk.		
2. Beklædningen	483 —	88½ -		
3. Sygepleien	238 —	58 -		
4. Belysningen	133 —	104 -		
5. Brænde	779 —	12 -		
6. Lønninger	1603 --	24 -		
7. Vaagekoner	16 —	112 -		
8. Have- og Jordarbeide	82 —	16½ -		
9. Vadsk og Rengjøring	154 —	65 -		
	Lateris	8368 Spd.	41	Sk.

			Transport	8368 Spd.	41	Sk.
10. Inventariet og dets Vedligeholdelse. 389 Spd. 57½ Sk.						
	Do. Assurance	30 —	- -			
				419 —	57½ -	
11. Bygningernes Vedligeholdelse 637 Spd. 33 Sk.						
Do. Brandkontingent . . . 367 — 102 -						
				1005 —	15 -	
12. Begravelsesudgifter 39 — 80 -						
13. Skatter og Afgifter:						
a. Grund- og Huskat 61 Spd. 112 Sk.						
b. Grundafgift af Søboden . . . 2 — - -						
c. Vandafgift . . . 50 — - -						
				113 —	112 -	
14. Pibe- og Ovnfeining 36 — - -						
15. Bøger og Skolerekvisita. 3 — 74 -						
16. Forskjellige Udgifter 205 — 115½ -						
17. Kassebeholdning:						
a. paa Folio i Sparebanken 2103 Spd. 98 Sk.						
b. Restancer. 52 — 17 -						
				2155 —	115 -	
						12348 Spd. 10 Sk.
Naar herfra drages Kassebeholdning og Restancer 2155 — 115 -						
						og til Resten 10192 Spd. 15 Sk.
lægges Pengeværdien af hvad Beholdningerne i Stiftelsen vare mindre ved Aarets Udgang end ved dets Begyndelse 34 — 9 -						
bliver Stiftelsens samlede Driftsudgifter i 1868 10226 Spd. 24 Sk.						
Det gennemsnitlige daglige Belæg har været 133.90. Forpleiningsdagens Antal 49,008.						
Den daglige Udgift pr. Individ bliver altsaa:						
	For Sygepleien	0.584	Skilling,			
	- Bepisningen	10.954	—			
	- øvrige Udgifter tils.	13.502	—			
						25.040 Skilling.

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i Reknæs Pleiestiftelse i 1868.

Belæg ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Tilsammen Forplejede.	Afgang.						Belæg ved Udgangen af 1868.					
			Fra Romsdals Amt.			Fra Nordre Bergenhus Amt.			Fra Christians Amt.			Tilsammen.				Døde.			Hjemreiste.						Tilsammen.		
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	167	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
60	76	136	13	9	22	2	3	5	3	1	4	18	13	31		167	16	7	23	4	3	7	20	10	30	58	79

Beretning om Sundhedsforholdene m. m. i Reknæs Pleiestiftelse i 1868.

Fra Stiftelsens Forstander og Læge F. C. Sand.

Af 167 Lemmer, som i 1868 forplejedes i Stiftelsen, døde 23; Antallet af Forplejningsdage var 49,008.
Dødeligheden, beregnet i Forhold til samtlige i Aaret behandlede Lemmer, var 23 af 167 eller 13.77 pCt.
— — — — — til det gennemsnitlige Antal Lemmer var 17.18 —

Det gennemsnitlige daglige Belæg var 133.90.

— — — — — Antal Forplejningsdage for hver Syg 293.46.

Dødeligheden blandt Mænd var 16 af 78 eller 20.51 pCt.

— — — — — Kvinder var 7 af 89 eller 7.87 —

Dødsfaldene i 1868 indtraf:

I Januar	3 Mænd, - Kvinder, tilsammen	3, Maanedens gennemsnitlige Belæg	133.52.
- Februar	- - - - -	- - - - -	132.93.
- Marts	2 - - - - -	2, - - - - -	132.77.
- April	2 - - 1 - - - - -	3, - - - - -	133.00.
- Mai	- - - 1 - - - - -	1, - - - - -	132.52.
- Juni	- - - 1 - - - - -	1, - - - - -	133.30.
- Juli	2 - - 1 - - - - -	3, - - - - -	133.20.
- August	4 - - - - -	4, - - - - -	132.26.
- Septbr.	1 - - 1 - - - - -	2, - - - - -	134.40.
- Oktober	- - - 1 - - - - -	1, - - - - -	134.90.
- Novbr.	1 - - 1 - - - - -	2, - - - - -	136.83.
- Decbr.	1 - - - - -	1, - - - - -	137.32.

16 Mænd, 7 Kvinder, tilsammen 23.

For disse 23 Døde var:

Gjennemsnitsalderen	= 45.52 Aar,
— — — — — for Mænd	= 43.81 —
— — — — — for Kvinder	= 49.43 —
Sygdommens Middelvarighed	= 12.87 —
— — — — — hos Mænd	11.13 —
— — — — — hos Kvinder	16.86 —
Middeltiden for Opholdet i Stiftelsen	3.48 —
— — — — — for Mænd	3.19 —
— — — — — for Kvinder	4.14 —

Dødsårsagerne, der betingedes af den spedalske Grundlidelse, vare:

Bronchit	2.
Diarrhoe	4.
Hectisk Feber	13.
Lungetæring	2.
Lamhed	1.
Pyæmi	1.

De i Aarets Løb indtrufne akute Sygdomme ere anførte i nedenstaaende schematiske Sygeliste:

Under Behandling i Aarets Løb komne Sygdomstilfælde.	Antal for hele Aaret.	Af disse ere komne under Behandling i Maanederne												De Syges Kjøn.		Af de Syge ere:		Antal af Døde.
		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Mænd.	Kvinder.	Børn under 15 Aar	Voxne over 15 Aar	
		Bronchitis	26	5	1	-	2	2	3	4	-	2	3	2	2	13	13	
Diarrhoe	17	3	-	2	-	2	3	-	3	2	1	1	-	8	9	-	17	4
Dysenterie	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Erysipelas	15	1	-	1	3	-	1	2	3	3	-	1	-	4	11	-	15	-
Feber med eller uden Knudeudbrud . .	33	2	5	4	2	4	5	1	3	3	1	3	-	21	12	4	29	-
Febris catarrhalis	10	-	3	1	-	1	2	3	-	-	-	-	-	4	6	1	9	-
Hæmatemesis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Icterus catarrhalis	3	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-
Kvælningsanfald	4	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	2	2	-	4	-
Rheumatismus articularis acutus . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-
Tussis convulsiva	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	2	1	2	-
Tilsammen	114	12	10	9	7	11	14	11	9	10	8	9	4	57	57	6	108	6

Mod Tussis convulsiva anvendtes med Held Salpetersyren efter Gibb's Methode.

Kurforsøget med Anne Andersdatter Raad af Gloppens Prestegjeld fortsattes paa samme Maade scm i de 3 foregaaende Aar.

Uagtet hun nu tilsyneladende er helbredet, har jeg dog, efterat hun ophørte med Brugen af Jodkalium, i den sidste Tid ladet hende bruge Solutio chloratis kalici \mathfrak{z} II — \mathfrak{z} VIII 1 Spiseske 3 Gange daglig.

Foruden dette Exempel paa Helbredelse kan jeg tillige berette om et Tilfælde af spontan Helbredelse hos Johanne Antonsdatter Kaale ligeledes af Gloppens Prestegjeld. I en Alder af 28 Aar

blev hun i December 1866 indlagt i Stiftelsen. Ved Indlæggelsen havde hun brunlige, infiltrerede, knudeformige Flekker paa Kroppen og Extremiteterne med tydelig udviklet Anæsthesi i venstre Fod og Læg. I Oktober Maaned 1868 vare Flekkerne, Infiltrationerne og Anæsthesien aldeles forsvunden og hun maa ansees tilsyneladende helbredet.

Hvad der især har bidraget til den spontane Helbredelse af Spedalskheden hos denne Person maa væsentlig søges i den omhyggelige Maade, hvorpaa hun har efterlevet de hende meddelte diætetiske Forskrifter.

Af Beretningen for Reitgjærdets Pleiestiftelse for Spedalske.

Fra Overlæge Løberg.

I	Reitgjærdets Pleiestiftelse for Spedalske var Antallet af Lemmer ved Udgangen af 1867	133 Md., 92 Kv., tils. 225
	I Aaret 1868 indkom	25 — 21 — — 46

Tilsammen Forpleiede i 1868 158 Md., 113 Kv., tils. 271

Heraf udgik i 1868:

Døde	21 Mænd, 18 Kvinder, tils. 39
Udgaaede	7 — 3 — — 10
		28 — 21 — — 49

Altsaa Tilbageiggende ved Aarets Udgang 130 Md., 92 Kv., tils. 222

Af de 10 Udgaaede have 5 Mænd og 1 Kvinde forladt Stiftelsen uden Tilladelse, 2 Mænd ere udskrevne, da de efter nærmere Undersøgelse under Opholdet i Stiftelsen befandtes ikke at være spedalske, og 2 Kvinder have efter eget Forlangende erholdt Tilladelse til at forlade Stiftelsen og vende tilbage til deres Hjem.

Angaaende Sundhedstilstanden i Stiftelsen i Aarets Løb meddeler Stiftelsens Læge, hvis Beretning foreligger, at den var som sædvanlig god, indtil den i det Trondhjemske paa Eftersommeren og Høsten epidemisk herskende Choleringe og Dysenteri ogsaa hjemsøgte Lemmerne i Reitgjærdet, hvorved endel Dødsfald foraarsagedes. Dødeligheden udgjorde 39 af 271 Forpleiede, altsaa 14,39 Procent.

I Stiftelsens Bestyrelse er ingen Forandring foretaget i forrige Aar. Forvalteren har fremdeles fungeret som Forstander, medens Lægetilsynet har været udført af Distriktslægen i Strinden. Ligesaa har Driftsmaaden, Lemmernes Forpleining og Behandling samt det geistlige Tilsyn i Stiftelsen været uforandret fra 1867.

Der er ingen af Lemmerne konfirmerede i forrige Aar, men flere forberedes nu til Konfirmation i 1869.

Arbeidsvirksomheden har fremdeles været i jevnt og stadigt Stigende, hvoraf følger bedre Disciplin og større Ro og Tilfredshed end tidligere. Foruden Not- og Garnbinding, som udgjør den væsentligste Del af Indtægtsar-

beidet, har det nye Haveanlæg lagt Beslag paa en stor Del af Lemmernes Arbeidskraft, saa at Alt i Alt Fordringerne til deres Virksomhed nu vanskeligen kan stilles høiere.

Baade Mænd og Kvinder have derhos i forrige Aar, ligesom tidligere, deltaget i den almindelige Husgjerning, saasom Vedhugning, Rengjøring, Arbeider i Haven og Indhøstning af Eiendommen.

Det ved Arbeidsvirksomheden i forrige Aar indvundne Udbytte udgjorde	713 Spd. 32 Sk.
Heraf er anvendt til Indkjøb af Materiale, til Tobak samt til Uddeling blandt Lemmerne som Opmuntring for Flid og god Opførsel	431 — 29 -

Nettoindtægten for 1868 udgjør saaledes 282 Spd. 3 Sk.

Ved Bygningerne og Eiendommen er i forrige Aar følgende Arbeider udførte:

1. Indvendig Udbedring af nederste Etage i Funktionærboligen.
2. Nye Kjølbord af Træ paa 2 af Udhusbygningerne.
3. Kitning og Maling af 160 Fag Vinduer i Hovedbygningen.
4. Reparationer paa Zinktagene, Tag- og Nedløbsrender.
5. Eftersyn af samtlige Tage med Paalægning af Skifersten.

6. Overstrygning af den Del af Gjærdet, der henstod fra 1867.
7. Nye Trærender rundt Staldbygningens Tag samt Reparation paa Skorstenspiben i Portnerboligen.
8. En ny dækket og stensat Grøft i den vestlige Del af Stiftelsens Kjelder for at aflede Grundvand.
9. Oliemaling i Mandshøide af Kvindesidens Sygeværrelser i 1ste Etage samt Overstrygning af Væggene med Limfarve. Oppudsning af Spisesalen paa Kvindesiden og af 2 Priveter.
10. Maling med Oliefarve af 3 Gavler af Hovedbygningen for at forebygge Indslag af Veiret.
11. Overstrygning af det nye Vedskur med en Blanding af Tjæreolie, Tran og Oker.
12. En ny Dør i Snedkerværkstedet.
13. Forskjellige Reparationer indvendig i Svinehuset.
14. Mindre Reparationer af Rendestenenes Brolægning.

Af Inventariesager er i forrige Aar anskaffet foruden endel mindre Gjenstande 203 Lagener, 220 Haandduge, 212 Skjorter, 58 Særker, 50 enkelte Uldtæpper, 1 Hest, 2 nye Arbejdsslæder. Desuden er der foretaget betydelige Reparationer paa alle Stiftelsens Madratser, hvilket Arbejde er udført af Lemmerne.

Paa Kogeapparatet i Kjøkkenet og paa samtlige Rør og Kraner til Dampkjedlen er anvendt ikke ubetydelige Udgifter i forrige Aar. Disse Dele ere sandsynligvis oprindelig arbejdede for smaa og svage, og en Ombytning med større og stærkere Sager vil derfor være hensigtsmæssig, da den vil spare de idelige Reparationsomkostninger.

Vandledningen har stadig afgivet det fornødne Vand til Stiftelsens Brug, men Forsyningen har næsten hele Sommeren kun foregaaet fra den ene Dam i Marken, da den anden var styrtet sammen paa Grund af Trykket paa Plankevæggene fra det omgivende Jordsmon. Dammen maatte som Følge heraf udgraves paany og var færdig inden Høsten. Forhaabentlig vil man kunne undgaa betydeligere Reparationer paa Vandledningen i den nærmeste Fremtid, saa at det til disse opførte Beløb vil kunne afsættes til en Overbygning af begge Damme.

Anlægget af Haven og Spadsergangene paa Stiftelsens Territorium er skredet fremad, men endnu ikke fuldendt. Der er indplantet endel Buskvæxter og vilde Træer. Af Haven er indvundet, foruden endel andre Grønsager, 39 Tønder Kaalrabi, der ere afleverede til Bespisningen.

Ifølge det kongelige Departements Bestemmelse er den Staten tilhørende Eiendom Sommerro midlertidig hen-

lagt under Pleiestiftelsen. Den er i forrige Aar besørget drevet af Stiftelsen for dens Regning. Udbyttet af det hele Jordbrug har været:

Af Stiftelsens egen Jordvei, Hø	250 Voger,
- Sommerro, Hø	980 Voger,
- — Grønfoder	95 —
	1075 —

Tilsammen 1325 Voger,

hvoraf Størstedelen er eller vil blive forbrugt i Stiftelsen, der i den forløbne Vinter har holdt dels 3 dels 4 Heste, medens det Overskydende vil kunne sælges.

Efter Kassererens Opgave har Stiftelsens Indtægter og Udgifter i forrige Aar været følgende:

Indtægter:

1. Ved Kassebeholdning fra 1867	2214 Spd.	4 Sk.
2. - hævet paa Stiftamtstuen	14000 —	- -
3. - indbetalte Restancer	132 —	50 -
4. - Konto Bespisningen	276 —	60 -
5. - — Beklædningen	303 —	61 -
6. - — Arbejdsdriften	479 —	5 -
7. - — Refusion for midlertidige Udlæg	4 —	78 -
8. - — Forskjelligt:		
a. Salg af ledige Olietræer	2 Spd.	48 Sk.
b. Do. af Gjødsel	53 —	100 -
c. Do. af Hø	12 —	66 -
d. Do. fra Inventarietkontoen	6 —	37 -
e. Renter af de i Banken indsatte Summer	19 —	60 -
f. Tilbagebetaling af formeget beregnet til Udgift ved Bygningerne	—	48 -
g. Efter Decision	—	36 -
	95 —	35 -

Tilsammen 17505 Spd. 53 Sk.

Udgifter:

1. Til Bespisningen	8128 Spd.	104 Sk.
2. - Beklædningen	1323 —	35 -
3. - Sygepleien	671 —	61 -
4. - Belysningen	243 —	28 -
5. - Brænde	1848 —	11 -
6. - Lønninger og Vagthold	2257 —	34 -
7. - Vadsk og Rengjøring	284 —	73 -

Lateris 14756 Spd. 106 Sk.

	Transport	14756	Spd.	106	Sk.
8.	Til Inventariet	814	—	113	-
9.	- Bygningernes Vedligeholdelse og Brandkontingent	520	—	72	-
10.	- Vandleeningen	52	—	2	-
11.	- Begravelsesomkostninger	106	—	21	-
12.	- Feining af Ovne og Skorstene	24	—	-	-
13.	- Bøger og Skolerekvisita	3	—	68	-
14.	- Skatter og Kommuneudgifter	38	—	107	-
15.	- Haven	103	—	81	-
16.	- Kjørsel	225	—	116	-
17.	- Forskjellige Udgifter	144	—	63	-
18.	- Arbejdsdriften	431	—	29	-
19.	- Jordbruget	20	—	36	-
20.	- Kassebeholdning	251	—	53	-
	Tilsammen	17505	Spd.	53	Sk.

Naar herfra drages:

a.	Kassebeholdningen	251	Spd.	53	Sk.
b.	Udgifter mod Refu- sion	11	—	26	-
c.	Pengeværdien af Forskjellen mellem de større Behold- ninger ved Aarets Udgang end ved dets Begyndelse	89	—	92	-
		352	—	51	-
	blive de egentlige Driftsomkostninger for 1868	17153	Spd.	2	Sk.

Det gennemsnitlige daglige Belæg har været 222,46, Forpleiningsdagens Antal 81,421. Den daglige Udgift pr. Individ bliver altsaa:

For Sygepleien	0.989	Skilling,
- Bespisningen	10.576	—
- øvrige Udgifter tils.	13.715	—
	Ialt	25.280

Af de enkelte Kontoer i Budgettet er ingen overskreden undtagen Udgiften for Sygepleien med omtr. 21 Spd. Bespisningen har kostet omtrent det samme som i 1867. Af Brænde er forbrugt omtrent 70 Tønder Stenkul og 30 Favne Ved mindre end i 1867. En yderligere Indskrænkning tør sikkert paaregnes, naar samtlige Ovne ere blevne ombyttede med nye. Dette er i Vinterens Løb skeet med 15, Resten vil blive byttet i 1869.

Til Bygningernes Vedligeholdelse er opført 500 Spd. aarlig, deri iberegnet Brandkontingent. Til Bygningerne er anvendt 396 Spd. 104 Sk. og til Brandkontingent for første Halvaar 1868 123 Spd. 88 Sk., medens 2det Halvaars Kontingent ved Aarets Udgang henstod ubetalt, indtil den kunde blive afgjort efter den nye Omtaxation.

Hosføiede Tabel viser Til- og Afgang i Belægget i 1868:

Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i Reitgjærdets Pleiestiftelse i 1868.

	Belæg ved Udgangen af 1867.			Tilgang.												Tilsammen Forpleiede.	Afgang.									Belæg ved Udgangen af 1868.				
				Fra Finmarkens Amt.			Fra Nordlands Amt.			Fra Nordre Tr.hjems Amt.			Fra Søndre Tr.hjems Amt.				Sum af Tilkomne.			Døde.			Hjemreiste.						Sum af Afgaaede.	
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.		
Reitgjærdets Pleiestiftelse	133	92	225	1	-	110	9	19	5	6	11	9	6	15	25	21	46	271	21	18	39	7	3	10	28	21	49	130	92	222

Beretning om Sundhedsforholdene m. m. i 1868 i Reitgjærdets Pleiestiftelse for Spedalske.

Af Stiftelsens forrettede Læge Distriktslæge Fritzner.

Paa Stiftelsen forpleiedes i 1868 tilsammen 271 Lemmer, af hvilke 39 døde.

Belægget, der var mindst i August, 218, og størst i Marts Maaned, 226, medens Aarets Gennemsnitsbelæg var mellem 222 og 223 Lemmer, har ikke til nogen Tid naaet frem til det Antal, som for nærværende kan optages i Pleiestiftelsen, hvorfor jeg maa tillægge mig at bemærke, at dette hidrører fra den store Afgang, der fandt Sted dels ved indtraadte Dødsfald og dels derved, at 5 Mænd og 1

Kvinde forlode Stiftelsen uden Tilladelse, 2 Kvinder udgik med Tilladelse efter eget Andragende og 2 Mænd bleve udskrevne som ikke lidende af Spedalskhed. De saaledes vakante Pladse lader sig nemlig ikke besætte uden efter en længere Tid, som maa tilstedes vordende Lemmer til Reisen.

I Aaret 1868 var:

Forpleiningsdagens Antal . . for Md. 48,145, Kv. 33,276, tils. 81,421.
det gennemsnit. dagl. Belæg - - 131,544, - 90,917, - 222,461.

Dødsfaldene i 1868 indtraf:

i Januar	hos 3 Mænd, 2 Kvinder,	tilsammen 5.
i Februar	- - - 1 - -	1.
i Marts	- - - 2 - -	2.
i April	- 2 - 1 - -	3.
i Mai	- 1 - - - -	1.
i Juni	- 1 - 1 - -	2.
i Juli	- 1 - 1 - -	2.

Lateris 8 Mænd, 8 Kvinder, tilsammen 16.

De Dødes gennemsnitlige Alder var	33,76	for Mænd, 37,67	for Kvinder, i det Hele 35,56
- - - Sygdomsvarighed var	7,33	- - - 9,28	- - - 8,23
- - - Ophold i Stiftelsen beregnet i Maaneder var 42,43	- - - 45,16	- - -	44,205

Dødsprocenten i de 7 hele Aar, Stiftelsen har været i Virksomhed, stiller sig saaledes:

A. Efter de Forpleiedes Antal.

	for Mænd,	Kvinder,	Tilsammen.
1862	13,1	9,47	11,79
1863	15,62	5,56	12,0
1864	14,41	7,84	11,88
1865	17,18	17,86	17,45
1866	12,88	5,88	10,19
1867	11,47	5,0	8,95
1868	13,29	15,93	14,39

B. Efter Gennemsnitsbelægget.

	for Mænd,	Kvinder.	Tilsammen.
-	-	-	17,21
21,11	6,57	15,42	
18,6	9,66	15,01	
21,98	23,4	22,55	
15,96	6,66	12,13	
13,74	5,0	10,32	
15,96	19,8	17,53	

Af ovenstaaende Beregninger fremgaar det altsaa:

1. at Dødeligheden i 1868 har været større end i de fleste af foregaaende Aar for Pleiestiftelsens Virksomhed;
2. at Dødeligheden var størst i Maanederne September og Oktober, paa hvilken Tid Choleringe, Dysenterie og Diarrhoer vare saa almindelige blandt Lemmer af Stiftelsen;
3. at Dødeligheden har procentvis været størst blandt Kvinderne, hvori altsaa dette Aar afviger fra tidligere Observationer hersteds, og som kunde synes noget paafaldende, da dette Forhold allerede var stærkt fremtrædende før den Tid, at Stiftelsen blev inddraget i det epidemiske Forhold, der allerede tidligere var almindelig ikke blot inden Strindens Herred, men endog i hele søndre Trondhjems Amt, men hvis væsentligste Aarsag trolig er at søge i det overveiende Antal af svage Kvinder, som Stiftelsen var belemret med fra dette Aars Begyndelse, efterat Døds-

procenten i de tidligere var stillet saa meget gunstigere for Kvindernes Vedkommende.

Som ovenfor fremhævet var Pleiestiftelsen inddraget i det epidemiske Forhold, der existerede i Distriktet tidligere. Hersteds optraadte Choleringe epidemisk i Juli, senere antog Epidemien mere Karakter af Diarrhoer med tildels blodige Udtømmelser, hvoriblandt nogle Tilfælde af Dysenterie i Maanederne August, September, Oktober og November, medens Diarrhoerne vedbleve indtil Aarets Udgang og i flere Tilfælde maa siges at have medført Døden under Kræfternes Tab.

Under den 1ste Halvdel af 1868 maa Sundhedstilstanden erkjendes tilfredsstillende blandt Lemmerne, ligesom den viste sig god blandt Stiftelsens Betjening i hele Aaret, saa det forøvrigt antages kun fornødent at henvise til nedenstaaende Uddrag af Journalerne, betræffende de mere betydelige Sygdomsformer, der optraadte blandt Lemmerne i 1868.

Sygdom.	Tilsammen.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Oktober.	Novbr.	Decbr.
Angina	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Bronchitis	14	3	-	-	1	1	2	1	2	1	-	1	2
Choleringe	33	1	-	-	-	-	-	3	12	12	5	-	-
Conjunctivitis	35	9	7	5	4	1	1	-	1	2	1	1	3
Diarrhoer	66	3	4	4	3	4	2	1	9	7	13	11	5
Dysenteria	1	-	-	-	-	-	-	-	4	3	2	2	-
Epilepsia	5	1	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Erysipelas	21	4	4	4	-	2	1	1	-	-	1	1	3
Feber med eller uden Eruption	153	9	13	14	15	10	10	9	11	12	16	17	17
Gastritis	12	1	2	-	3	-	-	2	2	-	1	1	-
Haematemesis	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Haemoptysis	6	2	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Hydrophthalmus	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Laryngitis	7	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Melancholia	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Necrosis	5	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Peritoneitis	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Phlegmone diffusa	11	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2	4	2
Phthisis	7	5	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Pleuritis	13	-	2	3	1	1	1	-	1	-	-	1	3
Pneumonia	6	-	-	-	2	-	2	-	-	1	1	-	-
Pyaemia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spasmus laryngis	6	-	1	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-
Stomatitis	10	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-
Hydrops	7	1	1	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-
Tilsammen	437	47	40	33	34	20	22	22	49	42	44	46	38
			120			76			113			128	

I 1868 er ikke indkommen noget Tilfælde med Spedalskhed, der har egnet sig til Kurforsøg.

Det bevilgede Beløb til Indkjøb af Medikamenter og Rekvisita for Sygepleien har i 3-aaret vist sig tilstrækkeligt til Behovet ved Stiftelsen.

Betræffende Dødsårsager for Mænd og Kvinder i 1868 er noteret:

Afkræftelse under udviklet

Spedalskhed 1 Mand, 4 Kvinder, tilsammen 5.

Diarrhoe 5 — 5 — — 10.

Dysenteria 3 — 1 — — 4.

Lateris 9 Mænd, 10 Kvinder, tilsammen 19.

	Transport	9 Mænd,	10 Kvinder,	tilsammen	19.
Epilepsia	2	—	1	—	3.
Feber	3	—	—	—	3.
Gastritis	—	—	2	—	2.
Lungebetændelse	1	—	—	—	1.
Luftrørsbetændelse	—	—	1	—	1.
Tæring	—	—	2	—	2.
Underlivsbetændelse	2	—	—	—	2.
Vatersot	1	—	1	—	2.
Kvælningsanfald	3	—	1	—	4.
	Tilsammen 21 Mænd, 18 Kvinder, tilsammen 39.				

